

PKO BANK POLSKI
SPÓŁKA AKCYJNA

SPRAWOZDANIE ZARZĄDU BANKU Z DZIAŁALNOŚCI
PKO BP SA ZA 2006 ROK

WARSZAWA, MARZEC 2007

SPIS TREŚCI:

1.	UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE MAJĄCE WPŁYW NA DZIAŁALNOŚĆ BANKU	3
1.1	CZYNNIKI MAKROEKONOMICZNE	3
1.2	POLITYKA PIENIĘŻNA NBP	4
1.3	RYNEK FINANSOWY	4
1.4	OTOCZENIE REGULACYJNE	4
1.5	OTOCZENIE KONKURENCYJNE	5
2.	NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA MAJĄCE WPŁYW NA DZIAŁALNOŚĆ BANKU W 2006 ROKU	6
3.	STRATEGIA ROZWOJU BANKU NA LATA 2006-2008	6
4.	WYNIKI FINANSOWE BANKU	7
4.1	BILANS BANKU	7
4.2	RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	9
4.3	KAPITAŁY WŁASNE I WSPÓŁCZYNNIK WYPŁACALNOŚCI	12
5.	PODSTAWOWE SFERY DZIAŁALNOŚCI BANKU	12
5.1	BANKOWOŚĆ DETALICZNA	13
5.2	BANKOWOŚĆ KORPORACYJNA	15
5.3	FINANSOWANIE NIERUCHOMOŚCI	16
5.4	DZIAŁALNOŚĆ NA RYNKU PIENIĘŻNYM	18
5.5	DZIAŁALNOŚĆ MAKLERSKA	18
5.6	WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA	19
6.	POWIĄZANIA ORGANIZACYJNE I KAPITAŁOWE	20
6.1	DZIAŁALNOŚĆ O CHARAKTERZE INWESTYCYJNYM	20
6.2	TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	22
7.	ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM	23
7.1	RYZYKO KREDYTOWE	23
7.2	RYZYKO FINANSOWE	25
7.3	RYZYKO OPERACYJNE	25
8.	KANAŁY DYSTRYBUCJI	26
9.	UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE	27
9.1	ORGANIZACJA BANKU	27
9.2	SCHEMAT STRUKTURY ORGANIZACYJNEJ BANKU	28
9.3	WŁADZE BANKU W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM	28
9.4	KADRY BANKU	32
9.5	PROMOCJA USŁUG I BUDOWA WIZERUNKU	34
10.	RELACJE INWESTORSKIE	36
10.1	AKCJONARIUSZE POSIADAJĄCY BEZPOŚREDNIO LUB POŚREDNIO PRZEZ PODMIOTY ZALEŻNE CO NAJMNIEJ 5% OGÓLNEJ LICZBY GŁOSÓW NA WALNYM ZGROMADZENIU EMITENTA	36
10.2	ZMIANY W STATUCIE BANKU	37
10.3	EMISJE PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	37
10.4	NABYCIE AKCJI WŁASNYCH	37
10.5	GIEŁDOWA CENA AKCJI BANKU	37
10.6	PRZESTRZEGANIE ZASAD ŁADU KORPORACYJNEGO	38
10.7	AKCJE PRACOWNICZE	38
10.8	WSKAZANIE POSIADACZY WSZELKICH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH DAJĄCYCH SPECJALNE UPRAWNIENIA KONTROLNE W STOSUNKU DO EMITENTA	39
10.9	OGRANICZENIA DOTYCZĄCE PRZENOSZENIA PRAWA WŁASNOŚCI PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH EMITENTA, WSZELKIE OGRANICZENIA W ZAKRESIE WYKONYWANIA PRAWA GŁOSU	39
11.	ZNACZĄCE UMOWY ORAZ ISTOTNE UMOWY Z BANKIEM CENTRALNYM LUB ORGANAMI NADZORU	39
12.	UDZIELONE ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE I GWARANCYJNE	40
13.	ZACIĄGNIĘTE KREDYTY I UMOWY POŻYCZEK, GWARANCJI I PORECZEŃ	40
14.	UMOWY O SUBEMISJE ORAZ GWARANCJE UDZIELONE PODMIOTOM ZALEŻNYM	40
15.	WYSTAWIONE TYTUŁY EGZEKUCYJNE	40
16.	ZNACZĄCE ZDARZENIA PO DACIE BILANSU	41
17.	INFORMACJE DOTYCZĄCE UMOWY Z PODMIOTEM UPRAWNIONYM DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH	42
18.	OŚWIADCZENIA ZARZĄDU	42

1. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE MAJĄCE WPŁYW NA DZIAŁALNOŚĆ BANKU

1.1 Czynniki makroekonomiczne

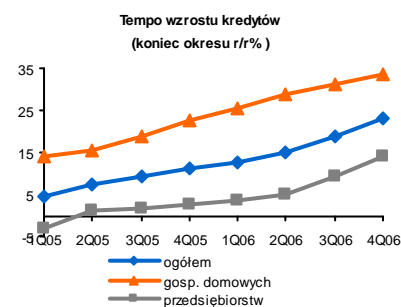
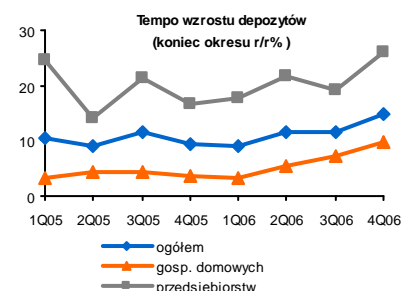
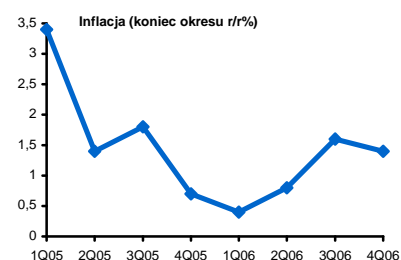
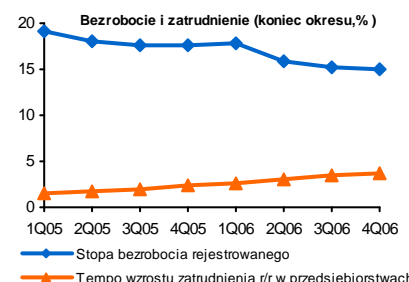
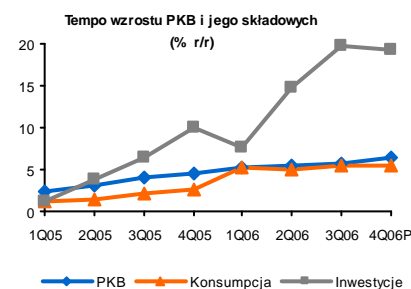
W 2006 roku nastąpiło wyraźne przyspieszenie tempa wzrostu gospodarczego. Wg wstępnych danych GUS w 2006 roku dynamika wzrostu PKB wyniosła 5,8% r/r, wobec 3,5% odnotowanych w 2005 roku. Poprawa sytuacji w sferze realnej gospodarki stymulowana była wysoką dynamiką popytu krajowego, zwłaszcza inwestycyjnego (dzięki zwiększającemu się wykorzystaniu środków unijnych), napływem inwestycji zagranicznych do Polski, dobrymi wynikami finansowymi przedsiębiorstw oraz korzystną koniunkturą w budownictwie mieszkaniowym. Utrzymywała się wysoka dynamika konsumpcji prywatnej dzięki wzrostowi dochodów do dyspozycji gospodarstw domowych oraz poprawie sytuacji na rynku pracy.

W 2006 roku stopa bezrobocia rejestrowanego obniżyła się w skali roku o 2,7 punktu procentowego do 14,9% w grudniu 2006 roku (przy 2,3 mln osób pozostających bez pracy). Poprawa na rynku pracy nastąpiła dzięki pozytywnemu oddziaływaniu koniunktury gospodarczej, napływowi środków unijnych przeznaczanych na aktywne formy zwalczania bezrobocia oraz prawdopodobnemu zwiększeniu skali zwłaszcza krótkookresowych wyjazdów do pracy za granicę.

W 2006 roku średnioroczny wskaźnik inflacji spadł do 1% z 2,1% zanotowanych w 2005 roku. W pierwszej połowie 2006 roku inflacja przyjmowała wartości poniżej 1%, natomiast w II półroczu wynosiła średnio 1,4%, a najwyższą wartość, tj. 1,6%, przyjęła w sierpniu i we wrześniu. Niski poziom inflacji w 2006 roku był spowodowany głównie przez niską presję popytu na wzrost cen, znajdującą odzwierciedlenie w nieznacznych zmianach cen w kategoriach popytowych koszyka inflacyjnego. Ponadto w kierunku obniżenia inflacji oddziaływała aprecjacja złotego oraz niskie ceny żywności w I poł. roku. W kierunku wzrostu inflacji oddziaływały podwyżki cen nośników energii, w szczególności dwukrotna podwyżka cen gazu ziemnego (w styczniu i kwietniu).

W 2006 roku nastąpił wzrost depozytów gospodarstw domowych, do czego przyczyniła się poprawa sytuacji dochodowej gospodarstw domowych. W przeciwnym kierunku oddziaływał natomiast niski poziom stóp procentowych, który pociągnął za sobą dalszy spadek udziału depozytów bankowych w strukturze oszczędności ludności. Gospodarstwa domowe utrzymywały coraz większą część oszczędności w postaci jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych, akcji lub polis ubezpieczeniowych na życie. Bardzo korzystne wyniki finansowe przedsiębiorstw przyczyniły się do znacznego wzrostu depozytów firm - wartość depozytów przedsiębiorstw w grudniu 2006 roku była o ponad 25% wyższa niż w analogicznym okresie 2005 roku.

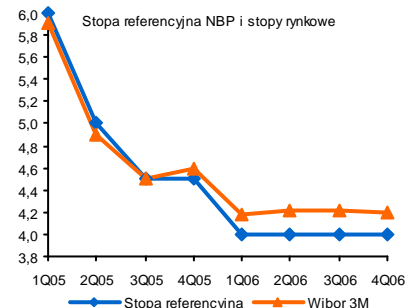
W 2006 roku kontynuowany był wzrost kredytów gospodarstw domowych, w tym przede wszystkim kredytów na cele mieszkaniowe, co było między innymi stymulowane poprawą sytuacji materialnej gospodarstw domowych oraz większą skłonnością banków do zwiększenia akcji kredytowej w warunkach poprawy koniunktury gospodarczej. W mniejszym stopniu wzrosły kredyty konsumpcyjne, w związku z obniżeniem kosztu kredytu i zwiększeniem zdolności kredytowej mniej zamożnej części gospodarstw domowych. W ciągu całego 2006 roku następował stopniowy wzrost kredytów dla przedsiębiorstw, za sprawą zwiększania skali inwestycji w warunkach niższego kosztu kredytu.

1.2 Polityka pieniężna NBP

Zgodnie z „Załoženiami polityki pieniężnej na rok 2006” celem polityki monetarnej w ubiegłym roku było utrzymywanie inflacji na poziomie 2,5% z dopuszczalnym przedziałem wahań +/-1 pp. Spadek inflacji znacząco poniżej 1,5% na przełomie 2005 i 2006 roku był podstawą kontynuacji cyklu rozluźniania polityki monetarnej i obniżenia w styczniu i lutym 2006 roku podstawowych stóp NBP o łącznie 50 punktów bazowych do 4,0% dla stopy referencyjnej. Do końca 2006 roku stopy procentowe NBP pozostały na niezmiennym poziomie.

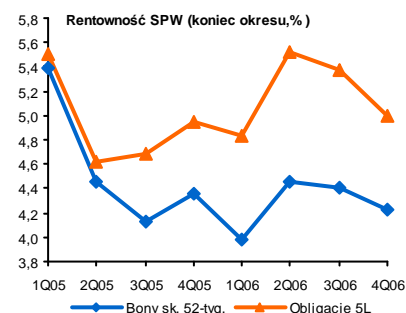

1.3 Rynek finansowy

W ciągu 2006 roku nastąpił około 10-punktowy spadek rentowności skarbowych papierów wartościowych o terminie zapadalności do 2 lat oraz jednoczesny wzrost rentowności w przypadku obligacji długoterminowych.

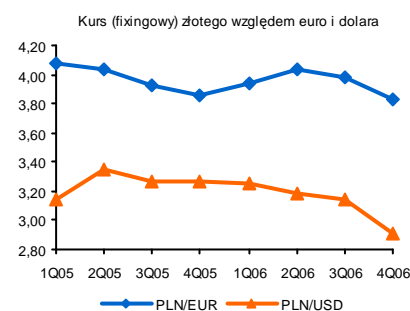
W I półroczu 2006 roku dominował trend wzrostowy rentowności wynikający z:

- wygaszenia oczekiwań inwestorów na dalsze rozluźnienie polityki monetarnej po zakończeniu cyklu obniżek stóp procentowych NBP,
- niepewności politycznej związanej z brakiem stabilnej, większościowej koalicji w Sejmie i zmianami w składzie rządu, a także obawami inwestorów o ekspansję fiskalną,
- trwającego cyklu podwyżek stóp procentowych w USA i w strefie euro,
- okresowego odpływu kapitału z rynków wschodzących.

W II półroczu 2006 roku dominował trend spadkowy rentowności kształtowany:

- stabilizacją na scenie politycznej,
- niską bieżącą inflacją, ograniczającą oczekiwania inwestorów na podwyżki stóp procentowych NBP,
- zakończeniem cyklu zaostrzania polityki monetarnej w USA i wzrostem oczekiwań na spadek stóp procentowych w perspektywie roku,
- dobrą bieżącą sytuacją budżetu państwa i poprawą perspektyw fiskalnych.

W 2006 roku nominalny kurs złotego umocnił się o ponad 10% wobec dolara oraz o prawie 1% względem euro (dane na koniec roku). Wzrost wartości złotego względem dolara był efektem silnej deprecjacji dolara na rynkach światowych w 2006 roku. Umocnienie kursu złotego (ważonego udziałem walut danych krajów w polskim eksporcie) było efektem utrzymywania się pozytywnych fundamentów polskiej gospodarki, pozytywnego wpływu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, oraz wysokiego popytu inwestorów na waluty krajów Europy Środkowej.

1.4 Otoczenie regulacyjne

Na działalność Banku w 2006 roku wpływ miały następujące zmiany w środowisku regulacyjnym:

- zmiana zasad odprowadzania odsetek od rezerwy obowiązkowej, powodująca wzrost dochodów z tytułu oprocentowania rezerwy zdeponowanej przez banki w NBP. Od 1 stycznia 2006 roku połowa dochodów odsetkowych z tytułu rezerwy obowiązkowej banków stanowi ich przychód (w 2005 roku - 40%),
- podwyższenie od 1 stycznia 2006 roku stawki procentowej określającej wysokość funduszu ochrony środków gwarantowanych tworzonego przez banki,
- wprowadzenie od 20 lutego 2006 roku tzw. ustawy antylichwiarskiej (ustawa z dnia 7 lipca 2005 roku o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz o zmianie niektórych innych ustaw – Dz.U. Nr 157, poz. 1316) wprowadzającej ograniczenie oprocentowania kredytów i pożyczek konsumenckich do czterokrotności stopy lombardowej NBP oraz ograniczenie opłat, prowizji i innych kosztów

- bankowych do 5% kwoty udzielonego kredytu konsumenckiego, a także nakładającej na banki dodatkowe obowiązki informacyjne wobec klientów,
- obniżenie od 1 marca 2006 roku opłaty za wpis do hipoteki (poprzez wprowadzenie ryczałtu w wysokości 200 zł zamiast wcześniej obowiązujących opłat powiązanych z wartością nieruchomości), co wpłynęło na zaostrzenie konkurencji na rynku refinansowania kredytów mieszkaniowych,
  - rekomendacja S Komisji Nadzoru Bankowego dotycząca dobrych praktyk w zakresie ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie określająca stosowanie przez banki od 1 lipca 2006 roku zaostrzonych kryteriów udzielania kredytów w walutach obcych, a także planowane przez GINB wprowadzenie norm ilościowych mających na celu ograniczenie dynamiki kredytów denominowanych w walutach obcych oraz perspektywa likwidacji od 2007 roku ulgi odsetkowej (ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych), wpłynęły na wzrost popytu na kredyty mieszkaniowe. Dodatkowo rekomendacja S spowodowała wzrost kosztów ponoszonych przez banki w związku z wymogami stałego monitorowania zmian na rynku nieruchomości,
  - zmienione regulacje prawne tworzące warunki do absorpcji funduszy strukturalnych UE i tym samym sprzyjające wzrostowi akcji kredytowej banków związanej z projektami współfinansowanymi ze środków unijnych (m.in. znowelizowana ustawa o zamówieniach publicznych, ustawa o Narodowym Planie Rozwoju, ustawa o Funduszu Poręczeń Unijnych, rozporządzenia dotyczące sektorowych programów operacyjnych),
  - znowelizowana 19 października 2006 roku ustawa Prawo bankowe umożliwiająca dokonywanie podziału banków (i tym samym konsolidacji Pekao SA z wydzieloną częścią BPH SA), wpłynęła na aktywność banków zmierzającą do przejmowania klientów BPH SA,
  - przygotowania do wdrożenia zasad wynikających z dyrektyw Rady i Parlamentu Europejskiego dotyczących adekwatności kapitałowej opartych na Nowej Umowie Kapitałowej (dalej: NUK; dyrektywa 2006/48/WE i dyrektywa 2006/49/WE), które uległy zdynamizowaniu po ogłoszeniu projektów uchwał Komisji Nadzoru Bankowego i będą obowiązywać na polskim rynku bankowym.

Większość przedstawionych wyżej zmian w otoczeniu legislacyjnym banków skutkowało koniecznością poniesienia przez PKO BP SA dodatkowych nakładów finansowych i organizacyjnych, co znalazło wyraz w sumie bilansowej, w poziomie wyniku finansowego i jego strukturze, wpłynęło na współczynnik wypłacalności, a także umożliwiło realizację nowych inicjatyw biznesowych.

Ustawa o finansowym wsparciu rodzin w nabywaniu własnego mieszkania, wprowadzająca dopłaty do odsetek pobieranych od kredytobiorców, która weszła w życie w IV kwartale 2006 roku będzie oddziaływać na akcję kredytową banków w 2007 roku.

1.5 Otoczenie konkurencyjne

Odzwierciedleniem korzystnych procesów zachodzących w otoczeniu makroekonomicznym były bardzo dobre wyniki finansowe sektora bankowego w 2006 roku. Poprawiająca się sytuacja finansowa gospodarstw domowych i przedsiębiorstw, szybko rosnące spożycie indywidualne, rosnąca absorpcja funduszy unijnych oraz lepsze perspektywy rozwoju gospodarczego sprzyjały rozwojowi akcji kredytowej oraz zwiększeniu sprzedaży produktów inwestycyjnych i ubezpieczeniowych. W efekcie, banki odnotowały przyrost depozytów oraz wysoką dynamikę wzrostu kredytów, na którą decydujący wpływ miały kredyty mieszkaniowe i konsumpcyjne. Znacząco poprawiła się efektywność działania banków.

Do najważniejszych procesów, które wpłynęły w 2006 roku na zmianę otoczenia konkurencyjnego PKO BP SA należały:

- rozpoczęcie procesu integracji banków: Pekao SA z BPH SA, stwarzającego możliwości przejmowania dotychczasowych klientów łączących się banków. Wraz z utrzymującym się popytem na usługi ze strony gospodarstw domowych i przedsiębiorstw uruchomienie integracji banków stało się dodatkowym czynnikiem nasilającym konkurencję na rynku, przejawiającą się m.in.:
  - podnoszeniem jakości oferty produktowej, poprzez lepsze dostosowanie jej do potrzeb klientów indywidualnych i podmiotów gospodarczych, w szczególności w zakresie oferty kredytów hipotecznych, kart kredytowych, produktów strukturyzowanych i *bancassurance*,
  - rozwijaniem pakietyzacji i *cross-sellingu*, w tym uzupełnianie oferty o nowe usługi, np. operatora sieci komórkowej, sięgając do różnych nisz rynkowych,

- rozwijaniem bankowości internetowej dla klientów indywidualnych i podmiotów gospodarczych,
- rozszerzanie oraz modernizowanie sieci dystrybucji, której towarzyszył wzrost zatrudnienia - banki rozwijały sieć własnych placówek (m.in. Bank Millennium, BRE, Lukas Bank), coraz częściej zmieniając ich model funkcjonowania wprowadzając specjalizację oraz zwiększając liczbę placówek partnerskich (m.in. BPH, ING BSK, Kredyt Bank). Rozszerzały współpracę z instytucjami pośrednictwa finansowego, firmami ubezpieczeniowymi oraz z sieciami handlowymi oraz tworzyły punkty płatności masowych (m.in. Raiffeisen Bank),
- rozwój sieci bankomatów - zwiększając liczbę własnych bankomatów banki rozwijały współpracę na zasadzie wzajemności oraz zawierały umowy z innymi operatorami niezależnymi, w tym z Euronet i Cash4You,
- stałe poszerzanie oferty produktowej oraz konieczność dotarcia z nią do klientów skutkowało zwiększaniem wydatków banków na promocję i reklamę,
- sprzedaż wierzytelności trudnych, w tym fundusze sekurytyzacyjny, dzięki czemu banki uzdrawiały swoje portfele kredytowe i ujmowały część poniesionych strat (do wysokości ceny sprzedaży) w kosztach uzyskania przychodów,
- wejście na polski rynek bankowy nowych konkurentów; działalność operacyjną rozpoczął grecki bank EFG Eurobank pod marką Polbank EFG, Dexia Kommunalkredit Bank Polska, należący do belgijskiej grupy finansowej, Noble Bank utworzony na bazie licencji bankowej Wschodniego Banku Cukrownictwa. Ponad 130 zagranicznych instytucji kredytowych wyraziło zamiar podjęcia działalności transgranicznej na terytorium Polski.

2. NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA MAJĄCE WPŁYW NA DZIAŁALNOŚĆ BANKU W 2006 ROKU

Najważniejsze wydarzenia mające wpływ na działalność Banku w 2006 roku wiązały się z jego działalnością biznesową i zostały opisane w następujących rozdziałach Sprawozdania.

3. STRATEGIA ROZWOJU BANKU NA LATA 2006-2008

W 2006 roku Bank realizował Strategię Innowacyjności, zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku 8 grudnia 2005 roku. Działania Banku były ukierunkowane na umacnianie pozycji na rynku finansowym oraz poprawę efektywności funkcjonowania.

W ramach działalności biznesowej były realizowane przede wszystkim inicjatywy mające na celu:

- utrzymanie dotychczasowych oraz pozyskiwanie nowych klientów – kontynuowano unowocześnianie oferty produktowej zapewniając jej atrakcyjność, m.in. rozszerzano funkcjonalność rachunku PKO Inteligo, modyfikowano ofertę Programu Europejskiego, wprowadzono kredyt hipoteczny MIX, wprowadzono pakiet *Cash Management*, modyfikowano karty płatnicze, zwiększano uproduktowanie klientów,
- budowanie masowej sieci dystrybucji - rozpoczęto współpracę z PPUP Poczta Polska i Bankiem Pocztowym SA,
- wykorzystywanie zewnętrznych partnerów do sprzedaży produktów Banku,
- poprawę jakości portfela kredytowego - kontynuowano proces restrukturyzacji portfela kredytowego Banku,
- poprawę jakości obsługi, skutkującą wzrostem satysfakcji klientów.

Aktywność biznesowa Banku była wspierana poprzez realizację inicjatyw związanych z:

- poprawą efektywności sprzedażowej; kontynuowano podwyższanie umiejętności pracowników z zakresu technik sprzedaży oraz realizowano program racjonalizacji zatrudnienia,
- wdrażaniem Programu Optymalizacji Kosztów w obszarach informatyki, telekomunikacji i kosztach rzeczowych,
- rozwojem technologicznym i informatycznym Banku - kontynuowano prace przygotowawcze do wdrożenia Zintegrowanego Systemu Informatycznego,
- przygotowaniem Banku do wdrożenia zasad adekwatności kapitałowej opartych na rozwiązaniach NUK,
- umacnianiem pozytywnego wizerunku Banku wśród akcjonariuszy i klientów - prowadzono szereg kampanii wizerunkowych i promocyjnych utrwalających markę PKO BP.

4. WYNIKI FINANSOWE BANKU

Bank nie publikował prognoz dotyczących wyników finansowych za 2006 rok.

4.1 Bilans Banku

4.1.1 Aktywa

Tabela 1. Podstawowe pozycje aktywów (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana:	
	31.12.2006	31.12.2005	w tys. zł	w %
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
1. Kasa, operacje z Bankiem Centralnym	4 543 677	3 832 695	710 982	18,6%
2. Należności od banków	13 349 723	12 631 446	718 277	5,7%
3. Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	391 177	841 914	(450 737)	(53,5)%
4. Pochodne instrumenty finansowe	1 199 751	1 137 227	62 524	5,5%
5. Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	11 214 660	20 034 160	(8 819 500)	(44,0)%
6. Kredyty i pożyczki udzielone klientom	57 220 980	46 051 847	11 169 133	24,3%
7. Inwestycyjne papiery wartościowe	6 805 567	1 857 578	4 947 989	266,4%
8. Rzeczowe aktywa trwałe	2 157 382	2 201 163	(43 781)	(2,0)%
9. Inne aktywa	2 169 916	1 739 486	430 430	24,7%
Aktywa razem	99 052 833	90 327 516	8 725 317	9,7%

W porównaniu do stanu na 31.12.2005 roku największe zmiany w strukturze aktywów Banku to:

- zwiększenie udziału „Kredytów i pożyczek udzielonych klientom” o 6,8 pp. do poziomu 57,8% dzięki wysokiej dynamice tej pozycji będącej efektem wzrostu aktywności sprzedażowej Banku w zakresie kredytów,
- obniżenie stanu „Pozostałych instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat” (obejmujących portfel papierów wartościowych kwalifikowanych do portfela ALPL¹) o 10,9 pp., do poziomu 11,3%, na rzecz ww. wzrostu udziału kredytów oraz zwiększenia o 4,8 pp., do poziomu 6,9%, stanu „Inwestycyjnych papierów wartościowych”, zawierających portfel papierów wartościowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży (DDS); zmiana ta wynikała z podjętych działań nakierowanych na budowę optymalnej relacji między rentownością aktywów, a zmiennością wyniku realizowanego na portfelu dłużnych papierów wartościowych.

Tabela 2. Kredyty i pożyczki udzielone klientom (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana:	
	31.12.2006	31.12.2005	w tys. zł	w %
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
1. Kredyty i pożyczki brutto udzielone klientom, w tym:	59 554 371	48 919 393	10 634 978	21,7%
- jednostkom budżetowym	6 061 924	6 749 221	(687 297)	(10,2)%
- podmiotom finansowym innym niż banki	847 559	809 674	37 885	4,7%
- podmiotom niefinansowym	52 644 888	41 360 498	11 284 390	27,3%
2. Odpisy na ekspozycje spełniające przesłanki utraty wartości	(2 333 391)	(2 867 546)	534 155	(18,6)%
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	57 220 980	46 051 847	11 169 133	24,3%

W strukturze terminowej udzielonych kredytów i pożyczek brutto na koniec 2006 roku oraz 2005 roku dominowały należności od klientów o terminach zapadalności powyżej 1 roku. Ich łączny udział w portfelu kredytowym Banku zwiększył się z 64,4% na koniec 2005 roku do 65,0% na koniec 2006

¹ Aktywa i zobowiązania wyceniane według wartości godziwej ze skutkiem odnośnym na rachunek zysków i strat.

roku, głównie dzięki wysokiej dynamice długoterminowych kredytów mieszkaniowych. Jednocześnie zmniejszył się udział (o 2,3 pp. do poziomu 20,3%) kredytów o terminie zapadalności do 3 miesięcy.

Szczegółowe informacje na temat terminów wymagalności kredytów i pożyczek udzielonych klientom znajdują się w nocie nr 25 Informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego.

4.1.2 Pasywa

Zobowiązania

Tabela 3. Podstawowe pozycje pasywów (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana:	
	31.12.2006	31.12.2005	w tys. zł	w %
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
1. Zobowiązania, w tym:	89 017 109	81 547 122	7 469 987	9,2%
- zobowiązania wobec banku Centralnego	1 387	766	621	81,1%
- zobowiązania wobec innych banków	3 717 350	1 943 035	1 774 315	91,3%
- pochodne instrumenty finansowe	1 098 853	1 257 384	(158 531)	(12,6)%
- zobowiązania wobec klientów	81 670 039	75 886 880	5 783 159	7,6%
- inne zobowiązania	2 529 480	2 459 057	70 423	2,9%
2. Kapitały własne ogółem	10 035 724	8 780 394	1 255 330	14,3%
Suma zobowiązań i kapitału własnego	99 052 833	90 327 516	8 725 317	9,7%

Na dzień 31.12.2006 roku największą pozycję pasywów Banku (82,5%) stanowiły zobowiązania wobec klientów i w porównaniu do stanu na koniec 2005 roku ich udział obniżył się o 1,6 pp., na rzecz zwiększenia zobowiązań wobec innych banków (z 2,2% do 3,8%), obejmujących depozyty międzybankowe. Pozycje te stanowiły główne źródło finansowania działalności Banku.

Zobowiązania wobec klientów zwiększyły się o 5.783 mln zł w stosunku do stanu na koniec 2005 roku, w tym:

- zobowiązania wobec ludności zwiększyły się o 3.705 mln zł, tj. o 5,9% (z tego depozyty bieżące, wzrosły o 3.931 mln zł, tj. o 19,1%),
- zobowiązania wobec podmiotów gospodarczych wzrosły o 2.104 mln zł, tj. o 21,6% i dotyczyło to w niemal równym stopniu środków na rachunkach bieżących i depozytów O/N (overnight), które wzrosły łącznie o 1.063 mln zł, tj. o 24,7% oraz depozytów terminowych, które zwiększyły się o 1.026 mln zł tj. o 18,9%,
- obniżeniu o 25 mln zł, tj. o 0,8% uległy zobowiązania wobec jednostek budżetowych.

W strukturze terminowej zobowiązań wobec klientów Banku przyrost w stosunku do stanu na koniec 2005 roku zanotowano w zobowiązaniach o terminach wymagalności do 1 miesiąca (razem z rachunkami bieżącymi i depozytami O/N), których łączna wartość w odniesieniu do stanu na koniec 2005 roku zwiększyła się o 16,3%, natomiast stan depozytów o terminach powyżej 1 miesiąca obniżył się o 5,9%. Przełożyło się to na zmianę struktury terminowej w zobowiązaniach wobec klientów, gdzie udział zobowiązań krótkoterminowych (do 1 miesiąca) wzrósł z 61,0% do 65,9% kosztem zobowiązań o dłuższych terminach wymagalności.

Na dzień 31.12.2006 roku zobowiązania o terminie wymagalności powyżej 1 roku stanowiły 1,8% zobowiązań wobec klientów ogółem i w porównaniu do stanu na koniec 2005 roku udział ten zmniejszył się o 0,1 pp.

4.2 Rachunek zysków i strat

Tabela 4. Podstawowe pozycje rachunku zysków i strat (w tys. zł)

Wyszczególnienie	2006	2005	Dynamika
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
1. Wynik z tytułu odsetek	3 699 127	3 473 829	106,5%
2. Wynik z tytułu prowizji i opłat	1 717 684	1 169 839	146,8%
3. Przychody z tytułu dywidend	18 624	28 881	64,5%
4. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	(94 420)	30 579	x
5. Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych	49 091	276 724	17,7%
6. Wynik z pozycji wymiany	532 570	613 715	86,8%
7. Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	134 403	209 967	64,0%
8. Razem pozycje dochodowe (1-7)	6 057 079	5 803 534	104,4%
9. Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości	34 018	(98 900)	x
10. Ogólne koszty administracyjne	(3 589 033)	(3 631 324)	98,8%
11. Zysk brutto	2 502 064	2 073 310	120,7%
12. Podatek dochodowy	(454 673)	(396 512)	114,7%
13. Zysk netto	2 047 391	1 676 798	122,1%

4.2.1 Pozycje dochodowe

W rachunku wyników Banku za 2006 rok suma pozycji dochodowych wyniosła 6.057 mln zł i była o 254 mln zł, tj. o 4,4% wyższa niż w 2005 roku. Największy udział w tej kwocie miały wynik z tytułu odsetek oraz wynik z tytułu prowizji i opłat.

Wynik z tytułu odsetek

Tabela 5. Przychody i koszty odsetkowe (tys. zł)

Wyszczególnienie	2006	2005	Dynamika
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
Przychody odsetkowe, w tym z tytułu:	5 357 933	5 515 887	97,1%
- kredytów i pożyczek udzielonych klientom	3 717 731	3 433 506	108,3%
- papierów wartościowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	778 620	1 279 735	60,8%
- lokat w innych bankach	542 783	600 319	90,4%
- inwestycyjnych papierów wartościowych	258 095	135 317	190,7%
- inne	60 704	67 010	90,6%
Koszty odsetkowe, w tym z tytułu:	(1 658 806)	(2 042 058)	81,2%
- zobowiązań wobec klientów	(1 478 773)	(1 882 525)	78,6%
- depozytów innych banków	(90 233)	(72 054)	125,2%
- inne	(89 800)	(87 479)	102,7%
Wynik z odsetek	3 699 127	3 473 829	106,5%

Wzrost wyniku odsetkowego Banku o 6,5% nastąpił w warunkach istotnie niższego poziomu złotych stóp procentowych (np. w 2006 roku średnia stawka WIBOR 1M była o 121 punktów bazowych niższa niż w 2005 roku) dzięki podjętym działaniom w kierunku przenoszenia ciężaru wyniku odsetkowego ze strony depozytowej na kredytową.

Największy udział w generowaniu przychodów odsetkowych Banku w 2006 roku miały przychody od kredytów i pożyczek udzielonych klientom, stanowiące 69,4% przychodów (7,1 pp. powyżej poziomu z 2005 roku), a następnie przychody odsetkowe z tytułu papierów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (14,5%) oraz lokat międzybankowych (10,1%).

W strukturze kosztów odsetkowych dominującą pozycję w 2006 roku stanowiły koszty z tytułu zobowiązań wobec klientów, których udział wyniósł 89,1% i w porównaniu do 2005 roku obniżył się o 3,0 pp., głównie na rzecz zwiększenia udziału kosztów z tytułu depozytów innych banków.

W 2006 roku średnie oprocentowanie kredytów w PKO BP SA wyniosło 6,9%² natomiast średnie oprocentowanie depozytów 1,9%³ i było odpowiednio o 0,8 pp. i 0,7 pp. niższe niż w 2005 roku.

Wynik z tytułu prowizji i opłat

Tabela 6. Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat (tys. zł)

Wyszczególnienie	2006	2005	Dynamika
1	2	3	4
Przychody z tytułu prowizji i opłat, w tym z tytułu:	2 103 395	1 502 668	140,0%
– obsługi rachunków bankowych	719 386	576 520	124,8%
– obsługi kart płatniczych	529 724	430 661	123,0%
– udzielonych kredytów i pożyczek	220 866	88 895	248,5%
– operacji kasowych	208 467	205 324	101,5%
– czynności związanych z obsługą funduszy inwestycyjnych i operacji papierami wartościowymi	180 801	57 132	316,5%
– pozostałe	244 151	144 136	169,4%
Koszty z tytułu prowizji i opłat, w tym z tytułu:	(385 711)	(332 829)	115,9%
– kart płatniczych	(224 710)	(173 274)	129,7%
– usług akwizycyjnych	(121 014)	(115 539)	104,7%
– pozostałe	(39 987)	(44 016)	90,8%
Wynik z prowizji i opłat	1 717 684	1 169 839	146,8%

Uzyskany w 2006 roku wynik z tytułu prowizji i opłat był o 548 mln zł wyższy niż rok wcześniej dzięki zwiększeniu przychodów o 601 mln zł przy wzroście kosztów o 53 mln zł.

Wzrost przychodów z prowizji i opłat w 2006 roku jest efektem m.in:

- wprowadzenia do oferty nowych produktów o charakterze inwestycyjnym, dających dodatkowe przychody prowizyjne,
- zwiększenia liczby kart bankowych i wzrostu ich transakcyjności,
- wysokiej dynamiki sprzedaży kredytów,
- zmiany w wysokości prowizji i opłat oraz wprowadzania nowych pozycji do Taryfy prowizji i opłat bankowych PKO BP SA od 1 stycznia 2006 roku.

Pozostałe pozycje dochodowe

Pozostałe pozycje dochodowe (poza wynikami z odsetek i prowizji) przyniosły w 2006 roku łączny wynik w wysokości 640 mln zł i był on o 44,8% niższy niż w 2005 roku. Złożyły się na to:

- wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej na poziomie (-)94 mln zł, o 125 mln zł niższy niż rok wcześniej, na co główny wpływ miała sytuacja na rynku finansowym w 2006 roku, w tym zwłaszcza poziom niepewności na krajowym rynku finansowym oraz wysokość premii za ryzyko, zawartej w rynkowych notowaniach polskich skarbowych papierów wartościowych denominowanych w EUR; ponadto, na poziom wyniku wpływ miało obniżenie w II półroczu 2006 roku stanu portfela papierów wartościowych kwalifikowanych do portfela ALPL na rzecz inwestycyjnych papierów wartościowych,
- wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych na poziomie 49 mln zł, o 228 mln zł niższy niż w 2005 roku z uwagi na zrealizowane wówczas przez PKO BP SA zyski ze sprzedaży pakietów akcji spółek notowanych na GPW,

² Średnie oprocentowanie kredytów obliczono jako relację przychodów odsetkowych od kredytów do średniego stanu kredytów w okresie sprawozdawczym.

³ Średnie oprocentowanie depozytów obliczono jako relację kosztów odsetkowych od depozytów do średniego stanu depozytów w okresie sprawozdawczym.

- wynik z pozycji wymiany wynoszący 533 mln zł, o 81 mln zł niższy niż w 2005 roku, na co wpływ miało obniżenie wykazywanego w tej pozycji wyniku o charakterze odsetkowym (z punktów swapowych) na skutek zawężania się różnicy między polskimi a zagranicznymi stopami procentowymi po kolejnych obniżkach polskich stóp procentowych przy wzroście stóp za granicą,
- wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych na poziomie 134 mln zł (spadek o 36,0%, na który złożyły się przychody operacyjne w wysokości 214 mln zł oraz koszty operacyjne na poziomie 80 mln zł),
- przychody z tytułu dywidend w wysokości 19 mln zł, o 35,5% niższe niż w 2005 roku; spadek przychodów z tytułu dywidend jest skutkiem uzyskania w 2005 roku wysokich przychodów od spółek notowanych na GPW, których akcje PKO BP SA sprzedał w 2005 roku.

4.2.2 Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości

Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości w 2006 roku ukształtował się na poziomie (+)34 mln zł i był o 133 mln zł korzystniejszy niż w 2005 roku, na co główny wpływ miały:

- poprawa jakości portfela kredytowego,
- poprawa sytuacji ekonomiczno-finansowej przedsiębiorstw,
- wzrost odzyskiwania należności, a w jego efekcie zwiększenie stóp odzysku przyjmowanych do kalkulacji odpisów aktualizujących.

4.2.3 Ogólne koszty administracyjne

Tabela 7. Ogólne koszty administracyjne (tys. zł)

Wyszczególnienie	2006	2005	Dynamika
1	2	3	4
1. Świadczenia pracownicze	(2 150 561)	(1 972 843)	109,0%
2. Koszty rzeczowe	(1 104 166)	(1 178 299)	93,7%
3. Amortyzacja	(268 778)	(419 287)	64,1%
4. Pozostałe	(65 528)	(60 895)	107,6%
Razem	(3 589 033)	(3 631 324)	98,8%

W 2006 roku ogólne koszty administracyjne Banku ukształtowały się na poziomie o 1,2% niższym niż w 2005 roku. Poszczególne pozycje kosztowe kształtowały się następująco:

- świadczenia pracownicze były o 178 mln zł wyższe niż w 2005 roku, głównie na skutek:
  - aktualizacji stanu rezerw na przyszłe zobowiązania wobec pracowników z tytułu nagród jubileuszowych i odpraw emerytalnych oraz odszkodowań i odpraw pieniężnych dla pracowników, z którymi w 2007 roku zostanie rozwiązany stosunek pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników, co wpłynęło na wzrost kosztów łącznie o 144 mln zł,
  - wzrostu kosztów wynagrodzeń w efekcie realizowanej przez Bank strategii zakładającej stopniowe dostosowanie wysokości wynagrodzeń pracowników Banku do średniego wynagrodzenia w sektorze bankowym w Polsce,
- koszty rzeczowe obniżyły się o 74 mln zł w stosunku do 2005 roku, głównie w efekcie prowadzonych działań restrukturyzacyjnych,
- koszty amortyzacji w porównaniu do 2006 roku zmniejszyły się o 151 mln zł, głównie w związku z przeszacowaniem okresów użytkowania środków trwałych oraz wartości niematerialnych zaevidencjonowanych przed 1 stycznia 2006 roku,
- pozostałe koszty administracyjne w 2006 roku zwiększyły się o 5 mln zł; pozycja ta obejmuje koszty z tytułu podatków i opłat oraz składkę na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, obliczaną jako określony (ustalany odrębnie na każdy rok) procent aktywów ważonych ryzykiem w 2005 roku.

4.2.4 Podstawowe wskaźniki finansowe

Wyniki osiągnięte przez PKO BP SA w 2006 roku przełożyły się na poprawę podstawowych wskaźników finansowych.

Tabela 8. Wskaźniki finansowe

Wyszczególnienie	2006	2005
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
1. Wynik finansowy brutto/średni stan aktywów (ROA ⁴ _{brutto})	2,6%	2,4%
2. Wynik finansowy netto/średni stan aktywów (ROA _{netto})	2,2%	1,9%
3. Wynik finansowy brutto/średni stan kapitałów własnych (ROE ⁵ _{brutto})	26,6%	23,4%
4. Wynik finansowy netto/średni stan kapitałów własnych (ROE _{netto})	21,8%	19,0%
5. Relacja ogólnych kosztów administracyjnych do pozycji dochodowych razem (C/I)	59,3%	62,6%

4.3 Kapitały własne i współczynnik wypłacalności

Tabela 9. Kapitały własne (tys. zł)

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana o:	
	31.12.2006	31.12.2005	w tys. zł	w %
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
1. Kapitał zakładowy	1 000 000	1 000 000	0	0,0%
2. Pozostałe kapitały	6 988 333	5 672 620	1 315 713	23,2%
3. Niepodzielony wynik finansowy	0	430 976	(430 976)	(100,0)%
4. Wynik roku bieżącego	2 047 391	1 676 798	370 593	22,1%
Kapitały własne ogółem	10 035 724	8 780 394	1 255 330	14,3%
Współczynnik wypłacalności	11,70	14,06	(2,36) pp.	

Na obniżenie współczynnika wypłacalności wpływ miało zwiększenie o 32,3% całkowitego wymogu kapitałowego – głównie na skutek wzrostu aktywów o wadze ryzyka 100% w efekcie wzrostu portfela kredytowego Banku.

5. PODSTAWOWE SFERY DZIAŁALNOŚCI BANKU

Na dzień 31 grudnia 2006 roku stany aktywów i pasywów oprocentowanych (depozytów), będące efektem prowadzonej przez Bank działalności biznesowej, kształtowały się następująco:

Tabela 10. Aktywa oprocentowane brutto (mln zł)

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana o:	
	31.12.2006	31.12.2005	w mln zł	w %
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
1. Kredyty brutto*), w tym:	59 518,2	48 723,0	10 795,2	22,2%
- bankowości detalicznej i prywatnej	13 650,4	11 357,9	2 292,5	20,2%
- małych i średnich przedsiębiorstw	4 574,9	3 212,6	1 362,3	42,4%
- rynku mieszkaniowego	22 461,7	16 820,1	5 641,6	33,5%
- wierzytelności mieszkaniowe	2 822,6	2 959,4	(136,8)	(4,6)%
- korporacyjne	16 008,6	14 373,0	1 635,6	11,4%
2. Papiery wartościowe i lokaty międzybankowe	32 099,2	35 813,8	(3 714,6)	(10,4)%
Razem	91 617,4	84 536,8	7 080,6	8,4%

Źródło: dane zarządcze Banku.

*) Bez odsetek zapadłych i niezapadłych.

⁴ Wskaźniki ROA brutto i ROA netto liczone jako relacja odpowiednio wyniku finansowego brutto i netto do średniej arytmetycznej stanów aktywów na początek i koniec okresu sprawozdawczego.

⁵ Wskaźniki ROE brutto i ROE netto liczone jako relacja odpowiednio wyniku finansowego brutto i netto do średniej arytmetycznej stanów kapitałów własnych (z zyskiem z lat ubiegłych i bieżącego okresu) na początek i koniec okresu sprawozdawczego.

Na koniec 2006 roku aktywa oprocentowane brutto Banku wynosiły 91,6 mld zł i były o 7,1 mld zł, tj. o 8,4% wyższe niż na 31 grudnia 2005 roku. W ogólnej kwocie aktywów oprocentowanych 65,0% stanowiły kredyty i w porównaniu do stanu na koniec 2005 roku udział ten zwiększył się o 7,4 pp. dzięki dynamice kredytów wynoszącej 122,2%.

Na dzień 31 grudnia 2006 roku kredyty brutto PKO BP SA wynosiły 59,5 mld zł i w ciągu 2006 roku ich stan zwiększył się o 10,8 mld zł.

Tabela 11. Pasywa oprocentowane (mln zł)

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana o:	
	31.12.2006	31.12.2005	w mln zł	w %
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
1. Depozyty klientowskie, w tym:	81 320,3	75 999,5	5 320,8	7,0%
- bankowości detalicznej i prywatnej	55 691,8	53 506,1	2 185,7	4,1%
- małych i średnich przedsiębiorstw	5 787,7	4 722,0	1 065,7	22,6%
- mieszkaniowe	10 160,4	8 834,5	1 325,9	15,0%
- korporacyjne	9 680,4	8 936,9	743,5	8,3%
2. Pozostałe depozyty	4 356,5	2 050,2	2 306,3	112,5%
Razem	85 676,8	78 049,7	7 627,1	9,8%

Źródło: dane zarządcze Banku.

Według stanu na 31 grudnia 2006 roku pasywa oprocentowane Banku ogółem wynosiły 85,7 mld zł i od początku roku zwiększyły się o 7,6 mld zł, tj. o 9,8%. W ogólnej kwocie depozytów 65,0% stanowiły depozyty bankowości detalicznej i w porównaniu do stanu na koniec 2005 roku udział ten zmniejszył się o 3,6 pp. W odniesieniu do 2005 roku wzrosły: depozyty bankowości detalicznej o 4,1%, depozyty MSP o 22,6%, depozyty mieszkaniowe o 15,0%, korporacyjne o 8,3% oraz pozostałe o 112,5%.

Na koniec 2006 roku największy udział w strukturze terytorialnej bazy depozytowej (z wyłączeniem depozytów międzybankowych oraz środków na rachunkach internetowych) miały regiony: Mazowiecki (24,9%), Śląsko – Opolski (12,7%) oraz Wielkopolski (10,8%). Ich łączny udział w depozytach ogółem Banku wyniósł 48,4% i w stosunku do stanu na koniec 2005 roku zmniejszył się o 0,9 pp.

5.1 Bankowość detaliczna

Prowadzone przez Bank działania skierowane do klienta bankowości detalicznej (łącznie z bankowością prywatną) koncentrowały się na podnoszeniu atrakcyjności i unowocześnianiu oferty produktowej, poprawie jakości obsługi oraz wzroście efektywności sprzedaży.

W zakresie nowych produktów depozytowych Bank oferował:

- roczną lokatę inwestycyjno – ubezpieczeniową, dającą możliwość przeznaczenia części inwestycyjnej na nabycie jednostek ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego PZU Życie SA,
- dwuletnią lokatę o atrakcyjnym oprocentowaniu ustalonym na cały okres umowny,
- roczną lokatę inwestycyjną BONSAI, powiązaną z subfunduszem małych spółek japońskich; lokata skierowana była do Klientów Bankowości Osobistej i Prywatnej,
- roczną lokatę inwestycyjną „Akcji/Zrównoważony” umożliwiającą przenaczenie części inwestycyjnej na nabycie jednostek uczestnictwa PKO/Credit Suisse „Akcji – fundusz inwestycyjny otwarty” albo „Zrównoważony – fundusz inwestycyjny otwarty”,
- dwie inne lokaty inwestycyjne w oparciu o jednostki funduszy PKO/CREDIT SUISSE,
- sprzedaż w ramach oferty niepublicznej skierowanej do Klientów Doradztwa Finansowego 3-letnich zagranicznych obligacji strukturyzowanych, denominowanych w PLN.

W zakresie oferty kredytów konsumpcyjnych Bank:

- przeprowadził kampanię promocyjną Szybkiego serwisu kredytowego (SSK), wspierającą sprzedaż tego produktu, z ofertą obniżonej prowizji za udzielenie kredytu oraz odstąpił od pobierania do końca 2006 roku odsetek od SSK udzielonego w PLN w III kwartale ubiegłego roku - tzw. „wakacji kredytowych”,
- zmodyfikował ofertę kredytu odnawialnego poprzez wprowadzanie możliwości wykupu ubezpieczenia podnoszącego poziom bezpieczeństwa klienta,

- zakończył udzielania komercyjnych kredytów studenckich ze względu na niski poziom sprzedaży oraz wysoką pracochłonność obsługi tego produktu.

W zakresie zmian parametrów cenowych:

- dostosowano warunki cenowe SSK do wymogów ustawy z dnia 7 lipca 2005 roku o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz zmianie niektórych innych ustaw, wprowadzającej maksymalną wysokość odsetek oraz prowizji związanych z udzieleniem kredytu,
- dokonano zmiany oprocentowania kredytów konsumpcyjnych (kredyt kartowy i kredyt odnawialny), w konsekwencji decyzji RPP o zmianie podstawowych stóp procentowych,
- dokonano zmiany oprocentowania depozytów złotych i walutowych, w konsekwencji decyzji RPP, FED oraz Banku Anglii o zmianie podstawowych stóp procentowych,
- wprowadzono zmiany w Taryfie prowizji i opłat głównie w zakresie opłat związanych z obsługą ROR-ów, kart debetowych i kredytowych (m.in. bezpłatne przelewy na rachunki prowadzone w PKO BP SA, bezpłatne wydanie lub wznowienie kart kredytowych uwarunkowane wartością operacji).

Najważniejsze działania w zakresie intensyfikacji sprzedaży poprzez kanały dystrybucji to:

- podjęcie współpracy pomiędzy PKO BP SA i Poczta Polska - podpisano umowę, która reguluje zasady obsługi wypłaty gotówki w urzędach pocztowych dokonywanej przy użyciu kart płatniczych z wykorzystaniem terminali POS,
- zawarcie umowy pomiędzy PKO BP SA i Bankiem Pocztowym SA określającej zasady rozliczeń transakcji wypłaty gotówki dokonywanych kartami Banku Pocztowego SA w placówkach Poczty Polskiej z użyciem terminali POS i rozliczanych przez Bank PKO BP SA,
- zawarcie pomiędzy PKO BP SA a emFINANSE Sp. z o.o. umowy regulującej zasady, warunki oraz tryb prowadzenia współpracy pomiędzy Bankiem a Agentem przedstawicielem w zakresie wykonywania na podstawie pełnomocnictwa czynności bankowych i faktycznych związanych z działalnością bankową. W ramach powyższej umowy Agent przedstawiciel będzie pozyskiwał klientów zainteresowanych produktami Banku,
- umożliwienie użytkownikom serwisu PKO Inteligo zakupu przez Internet jednostek funduszy inwestycyjnych PKO/ CREDIT SUISSE, zarządzanych przez PKO TFI SA. Klienci mają możliwość wyboru spośród pięciu oferowanych przez Towarzystwo funduszy,
- udostępnienie użytkownikom serwisu PKO Inteligo nowych usług, oferowanych wcześniej posiadaczom Kont Inteligo. Klienci mogą ubezpieczyć siebie, swoje mienie, kontrolować stan rachunku funduszu emerytalnego w OFE Bankowym oraz korzystać z bezpiecznego systemu płatności w sieci „Płacę z Inteligo”.

W zakresie bankowości prywatnej rozbudowano listę partnerów Programu Przywilejów, zapewniającego preferencyjne warunki nabywania produktów przez posiadaczy prestiżowych kart płatniczych PKO BP.

Rachunki ROR oraz rachunki Inteligo

Liczba ROR w 2006 roku w odniesieniu do stanu na koniec 2005 roku zwiększyła się łącznie o 74 tys. do poziomu 5.423,4 tys. sztuk. Liczba kont Inteligo na koniec grudnia 2006 roku wyniosła 647 tys. sztuk (w tym 585 tys. dla klienta detalicznego) i w skali roku zwiększyła się o 92,3 tys.

Liczba użytkowników serwisu PKO Inteligo na dzień 31 grudnia 2006 roku wyniosła 1.434 tys. użytkowników (w tym 1.290 tys. klientów detalicznych) i w skali roku zwiększyła się o 589 tys.

Karty PKO BP

W 2006 roku:

- prowadzono akcje promocyjnego wydawania kart kredytowych, w tym m.in. kart kredytowych VISA Turyn, MasterCard 2006 FIFA World Cup. Karty proponowane były klientom posiadającym rachunek w Banku, otwierającym ROR, rachunek lokaty terminowej i ubiegającym się o SSK,
- dla wybranej grupy posiadaczy kart przeprowadzono akcję telemarketingową wspartą ofertą ubezpieczeń na życie w wersji podstawowej – oferowanej klientom bezpłatnie, oraz w wersji dodatkowej, za którą pobierana jest składka ubezpieczeniowa (umowy z Amplico Life),

- dla posiadaczy kart PKO Ekspres i PKO Graffiti uruchomiono nową usługę – Cashback, usługa została wsparta tymczasowym promocyjnym odstępniem od pobierania od klientów opłaty za usługę.

Tabela 12. Rachunki i karty bankowe (tys.)

Wyszczególnienie	31.12.2006	31.12.2005	Zmiana:
1	2	3	4
Liczba rachunków ogółem, w tym:	6 070	5 903	167
- rachunki ROR	5 423	5 349	74
- rachunki Inteligo	647	554	93
Liczba kart bankowych, w tym:	6 960	6 076	884
- karty kredytowe	935	525	410

Małe i Średnie Przedsiębiorstwa (MSP)

W zakresie współpracy z klientami segmentu małych i średnich przedsiębiorstw:

- wdrożono nowy produkt SUPER PAKIET, wprowadzający możliwość obsługi w jednym Banku finansów osobistych i firmowych. Wdrożeniu pakietu towarzyszyły czasowe oferty promocyjne,
- wprowadzono produkt „Program konsolidacyjny” w ramach którego funkcjonują produkty „Kredyt Plan obrotowy” oraz „Kredyt Plan Inwestycyjny”. Wprowadzony produkt daje możliwość połączenia różnych celów kredytowania w ramach poszczególnych planów,
- zmodyfikowano Szybki limit kredytowy (SLK), rozszerzono grupę odbiorców SLK o spółki kapitałowe,
- uproszczono procedury kredytowe w zakresie ustalania maksymalnych wysokości kredytów w rachunku bieżącym typu Partner oraz wykorzystywania kredytów inwestycyjnych i obrotowych dzięki ich powiązaniu z usługą przejściowego ubezpieczenia spłaty kredytu przez PZU SA,
- wspierano przedsiębiorców-beneficjentów środków pomocowych UE z funduszy strukturalnych,
- kontynuowano rozszerzanie współpracy z BGK SA oraz z lokalnymi i regionalnymi funduszami poręczeniowymi, w celu przezwyciężania bariery braku zabezpieczenia kredytu przez firmy małe i mikro.

5.2 Bankowość korporacyjna

W 2006 roku Bank koncentrował swoje działania na dalszym umacnianiu pozycji rynkowej oraz kształtowaniu wizerunku PKO BP SA jako instytucji finansowej aktywnej na rynku korporacyjnym.

Bank rozwijał i modyfikował ofertę produktową, dostosowując proponowane rozwiązania do potrzeb klientów, w tym m. in.:

- wprowadzono pakiet usług Cash Management skierowany do klientów korporacyjnych zainteresowanych racjonalizacją zarządzania środkami pieniężnymi. W skład pakietu wchodzi usługi zaspokajające potrzeby w zakresie bieżącej obsługi, zarządzania płynnością, obsługi masowych płatności, obsługi strumieni gotówki, elektronicznych kanałów transakcyjno – informacyjnych,
- wprowadzono usługę umożliwiającą dostęp do rachunków za pośrednictwem bankowości internetowej PKO Inteligo,
- prowadzono sprzedaż jednostek funduszy inwestycyjnych PKO/CREDIT SUISSE, zarządzanych przez PKO TFI SA za pośrednictwem sieci dedykowanej do obsługi klientów korporacyjnych,
- rozszerzono ofertę o nowe karty płatnicze MasterCard Corporate Executive, MasterCard Corporate oraz MasterCard Corporate Municipium, które w zależności od segmentu klienta korporacyjnego pozwalają różnicować maksymalny dopuszczalny limit transakcji oraz usługi dodatkowe,
- wprowadzono do oferty produkt „Dopuszczalne saldo debetowe w rachunku bieżącym”.

Ponadto Bank:

- intensyfikował sprzedaż Instrumentu Pieniądza Elektronicznego (IPE) służącego do wypłaty świadczeń na rzecz uprawnionych za pomocą karty bankowej,

- koncentrował się na sprzedaży limitu kredytowego wielocelowego, pakietu produktów służących finansowaniu bieżącej działalności klientów w ramach jednej umowy. W 2006 roku podpisanych zostało 438 umów.

W ramach działalności korporacyjnej w 2006 roku Bank:

- zawarł 49 umów emisji obligacji komunalnych na łączną kwotę 331,5 mln zł, m.in. dla województwa opolskiego (52 mln zł),
- zawarł 6 umów emisji obligacji korporacyjnych na łączną kwotę 2.030 mln zł, z czego dwie umowy zostały zawarte z podmiotami powiązаныmi z Bankiem (transakcje zostały zawarte na warunkach rynkowych),
- zorganizował 13 kredytów w formie konsorcjum bankowego, w których udział Banku wyniósł 100 mln EUR, 1.234 mln zł i 67 mln USD, a także zawarł 8 umów dwustronnych o łącznej wartości 75 mln EUR i 430 mln zł.

5.3 Finansowanie nieruchomości

W ofercie Banku w obszarze finansowania nieruchomości znajdują się:

- produkty rynku mieszkaniowego – produkty hipoteczne dla klientów indywidualnych oraz kredyty inwestorskie,
- kredyty wspierane przez budżet państwa, które udzielane były do 31 marca 1996 roku na podstawie odrębnych przepisów i stanowią portfel stopniowo wygasający.

W 2006 roku działania Banku w zakresie produktów rynku mieszkaniowego koncentrowały się na utrzymaniu pozycji lidera na tym rynku oraz utrzymaniu wysokiej rentowności oferowanych produktów.

5.3.1 Produkty hipoteczne dla klientów indywidualnych oraz kredyty inwestorskie

W portfelu produktów rynku mieszkaniowego dominującą pozycję zajmuje kredyt WŁASNY KĄT. Na koniec 2006 roku zadłużenie z tytułu tego produktu wyniosło 19,3 mld zł, stanowiąc 86% wartości portfela ogółem.

W 2006 roku odnotowano rekordowy poziom sprzedaży produktów hipotecznych i kredytów inwestorskich, który wyniósł 11 mld zł, co oznacza, że był wyższy od poziomu sprzedaży zrealizowanej w 2005 roku o 45%. W trzech miesiącach (czerwiec, listopad, grudzień) sprzedaż przekroczyła 1 mld zł i wyniosła odpowiednio – 1,1 mld zł, 1,0 mld zł oraz 1,4 mld zł.

Osiągnięciu w 2006 roku wysokiego poziomu sprzedaży sprzyjały:

- aktywizacja sprzedaży w dużych aglomeracjach miejskich i dużych miastach. Podjęte działania przełożyły się na rekordową wartość sprzedaży w dużych aglomeracjach w wysokości ponad 600 mln zł, stanowiąc blisko połowę sprzedaży detalicznej całego Banku,
- intensyfikacja sprzedaży produktów ubezpieczeniowych, głównie ubezpieczenia od utraty pracy poprzez organizowanie konkursów dla sprzedawców i wyłanianie liderów ubezpieczeniowych - w efekcie udział kredytów objętych ubezpieczeniem od utraty pracy systematycznie wzrastał; w grudniu ubezpieczeniem od utraty pracy było objęte około 27% zawartych umów kredytowych,
- aktywizacja sprzedaży kredytów hipotecznych poprzez Agencje (System Aktywizacji Sprzedaży – SAD),
- intensyfikacja działań w zakresie pozyskiwania klientów na rynku kredytów inwestorskich. Przyniosło to efekt w postaci zwiększenia sprzedaży tych kredytów - w stosunku do roku 2005 wystąpił wzrost wartości sprzedaży kredytów inwestorskich o 60%.

W celu podwyższenia atrakcyjności oferty i lepszego jej dostosowania do potrzeb klientów:

- przeprowadzono dwie kampanie promocyjne produktów hipotecznych – wiosenną oraz jesienną,
- wdrożono aplikację Negocjator, która pozwala na powiązanie ceny produktu z wykorzystaniem przez klienta innych produktów i usług oferowanych przez Bank, w tym ubezpieczenia od utraty pracy,
- wprowadzono kredyt z funkcjonalnością bilansowania sald, kredyt ze stałą stopą procentową, kredyt hipoteczny Mix (umożliwiający klientom sfinansowanie jednym kredytem trzech celów, mieszkaniowego, dowolnego oraz spłaty innych zobowiązań),

- rozszerzono ofertę w zakresie ubezpieczenia od utraty pracy oraz ubezpieczenia niskiego wkładu (rozszerzenie oferty ubezpieczycieli) oraz renegotjowano stawki składek ubezpieczeniowych w zakresie ubezpieczeń znajdujących się już w ofercie Banku, dzięki czemu stały się one bardziej atrakcyjne dla klienta,
- przygotowano do wprowadzenia do oferty Banku Preferencyjny kredyt mieszkaniowy z dopłatami do oprocentowania przez BGK – w ofercie od 24 stycznia 2007 roku.

W 2006 roku odnotowano poprawę jakości portfela kredytowego – wskaźnik kredytów zagrożonych zmniejszył się o 1,3 pp., do poziomu 2,3% na koniec 2006 roku.

Wprowadzono zmiany, w związku z koniecznością dostosowania przepisów Banku do rekomendacji S, w tym m.in. zwiększono obowiązki informacyjne wobec klientów dot. ryzyka stopy procentowej, ryzyka kursowego i kosztów obsługi kredytu w przypadku niekorzystnego kształtowania się stóp procentowych oraz kursów walut obcych. Ponadto w ocenie zdolności kredytowej dla kredytów walutowych wprowadzono wymóg posiadania przez klienta zdolności kredytowej dla kapitału powiększonego o 20% i stopy procentowej dla kredytów w PLN.

5.3.2 Kredyty mieszkaniowe wspierane przez budżet państwa

Zadłużenie ogółem wobec Banku z tytułu kredytów mieszkaniowych wspieranych przez budżet państwa (tzw. „stary portfel”) według stanu na 31.12.2006 roku wyniosło 2.505 mln zł. W ciągu 2006 roku nastąpił jego spadek o ok. 273 mln zł, tj. 9,9%.

Dominujące znaczenie w portfelu odgrywają kredyty objęte przejściowym wykupem odsetek ze środków budżetu państwa spłacane wg formuły normatywnej i dochodowej. Ich udział w strukturze w stosunku do końca 2005 roku zwiększył się o 1,1% do poziomu 97,7%.

Zasadniczym celem działań Banku związanych z posiadaniem w portfelu kredytowym kredytów wspieranych przez budżet państwa było:

- utrzymanie bieżącej spłacalności portfela na wysokim poziomie,
- zminimalizowania w portfelu udziału kredytów spłacanych według formuły ilorazowej,
- stała poprawa jakości tego portfela również w warunkach nowej metodyki wdrożonej zgodnie z MSR 39, poprzez zintensyfikowanie procesów windykacyjnych udzielonych osobom fizycznym oraz restrukturyzację zadłużeń przeterminowanych spółdzielni mieszkaniowych. Działania te skutkowały zmniejszeniem udziału należności nieregularnych, co przy charakterze portfela kredytowego jest zjawiskiem pozytywnym.

5.3.3 Obsługa depozytów na książeczkach mieszkaniowych

Według stanu na dzień 31 grudnia 2006 roku Bank PKO BP SA prowadził obsługę około 2,1 mln rachunków książeczek mieszkaniowych o łącznej wartości zgromadzonych depozytów 6.833,5 mln zł.

Aktywne działania Banku w zakresie zachęcania klientów do korzystania z formy celowego oszczędzania na mieszkanie, wprowadzonej od 2002 roku, przełożyły się w 2006 roku na przyrost wartości depozytów na książeczkach mieszkaniowych bez prawa do premii gwarancyjnej o 660,8 mln zł oraz na książeczkach mieszkaniowych z prawem do premii gwarancyjnej (nowe zasady oszczędzania) o 49,6 mln zł.

W stosunku do końca 2005 roku nastąpiły zmiany w strukturze ilościowej i depozytowej książeczek. Udział książeczek bez prawa do premii gwarancyjnej w ogólnej liczbie rachunków zwiększył się o 2,5% do poziomu 26,7%, zaś w wartości zgromadzonych depozytów o 4,3% do poziomu 68,0%, co spowodowało zmniejszenie udziału książeczek z prawem do premii gwarancyjnej w ogólnej liczbie rachunków do poziomu 73,3%, zaś w wartości zgromadzonych depozytów do 32,0%.

5.3.4 Obsługa klientów instytucjonalnych rynku mieszkaniowego

W 2006 roku działania Banku koncentrowały się zarówno na ugruntowaniu pozycji w obsłudze dotychczasowych klientów instytucjonalnych rynku mieszkaniowego (spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych, deweloperów oraz pośredników w obrocie nieruchomościami), jak i pozyskiwaniu nowych. Realizacja tego celu następowała m.in. poprzez:

- dostosowywanie oferty cenowej do potrzeb klienta,

- modernizację produktu przeznaczanego na finansowanie remontów z jednoczesną zmianą nazwy produktu z „kredyt inwestorski NOWY DOM remont” na „kredyt inwestorski NASZ REMONT” oraz „kredyt inwestorski NOWY DOM z premią termomodernizacyjną z BGK” na „kredyt inwestorski NASZ REMONT z premią termomodernizacyjną z BGK”,
- wprowadzenie „opcji niskokwotowej” kredytu inwestorskiego NASZ REMONT, charakteryzującej się uproszczoną procedurą udzielania kredytu i krótkim czasem realizacji wniosku, przy zastosowaniu jednocześnie stałych, wyższych stawek prowizji i marży,
- udostępnienie usługi PKO Inteligo dla wszystkich klientów rynku mieszkaniowego,
- kontynuację indywidualnej obsługi klientów rynku mieszkaniowego przez doradców,
- wprowadzenie promocji dla zarządców nieruchomości, co pozwoliło zwiększyć liczbę obsługiwanych przez Bank wspólnot mieszkaniowych.

Podjęte działania przełożyły się na przyrost depozytów i kredytów, jak również zwiększenie o 18% liczby obsługiwanych klientów w porównaniu do stanu na koniec 2005 roku.

W 2006 roku ponad dwukrotnie wzrosła wartość sprzedanych kredytów remontowych. Liczba zawartych umów na kredyt NASZ REMONT z premią termomodernizacyjną z BGK, uplasowała PKO BP SA (w drugim roku udzielania kredytu) na drugim miejscu spośród 21 banków udzielających kredytów z premią termomodernizacyjną.

5.4 Działalność na rynku pieniężnym

Działalność skarbową, z uwagi na wartość zaangażowanych funduszy i realizowanych operacji, jest jednym z segmentów biznesowych Banku. W ramach tej działalności Bank zarządza inwestycyjnym portfelem papierów wartościowych, ryzykiem finansowym oraz prowadzi działalność handlową na rynku międzybankowym i z klientami niebankowymi, należącymi do segmentów korporacyjnego, małych i średnich przedsiębiorstw oraz bankowości prywatnej i osobistej.

W 2006 roku działania Banku koncentrowały się na:

- utrzymaniu pożądanego efektywności portfela inwestycyjnego poprzez dostosowywanie polityki do bieżącej sytuacji rynkowej (w okresie wzrostu ryzyka stopy procentowej stosowano transakcje zabezpieczające i wstrzymywano bieżące zakupy) oraz dywersyfikację portfela (ujęta w bilansie Banku wartość obligacji nominowanych w walutach obcych wzrosła o blisko 50% w porównaniu ze stanem na koniec 2005 roku),
- zarządzaniu ryzykiem finansowym poprzez zawieranie transakcji równoważących ryzyko stopy procentowej, walutowe i płynności; w ramach zarządzania płynnością walutową niedobory walutowe w CHF, powstałe w związku z dynamiczną sprzedażą walutowych kredytów mieszkaniowych, zostały pokryte zawartymi transakcjami CIRS,
- aktywnym uczestnictwem w obrotach międzybankowego rynku stopy procentowej, derywatów na stopę procentową i rynku walutowego; w porównaniu z 2005 roku wartość zrealizowanych transakcji na obligacjach i bonach skarbowych była o blisko 30% wyższa, a w przypadku transakcji walutowych Bank uzyskał ponad 20% wzrost wolumenu.

W 2006 roku zintensyfikowano działania aktywizujące sprzedaż produktów skarbowych wśród klientów niebankowych, a elementem standardowej oferty Banku stały się opcje walutowe, IRS i CIRS. W rezultacie zanotowano istotny wzrost operacji w segmencie klientów korporacyjnych oraz małych i średnich przedsiębiorstw. W porównaniu z 2005 rokiem wolumen transakcji wymiany walut realizowanych przez klientów korporacyjnych wzrósł o ponad 40% i blisko siedmiokrotnie w przypadku instrumentów pochodnych. W segmencie bankowości prywatnej i osobistej główny nacisk położono na rozwój sprzedaży produktów lokacyjnych.

5.5 Działalność maklerska

W roku 2006 roku Dom Maklerski PKO BP SA utrzymał swoją pozycję na rynku kapitałowym. Sprzyjał temu obserwowany wzrost koniunktury rynkowej – główne indeksy giełdowe wzrosły przeciętnie WIRR zyskał 132%, WIG 42%, WIG20 zyskał 24%. Roczne obroty giełdy na rynku akcji i obligacji wzrosły o 76% tj. do poziomu 329,4 mld zł.

Dom Maklerski PKO BP utrzymał swoją pozycję w pierwszej dziesiątce biur maklerskich i na koniec 2006 roku osiągnął następujące udziały w obrotach na rynku wtórnym:

- 37,6% na rynku obligacji i zachował pozycję lidera na rynku,

- 6,8% na rynku akcji i utrzymał szóstą pozycję na rynku.

Rozszerzając aktywnie zakres pełnionych usług jako animator rynku i animator emitenta Dom Maklerski utrzymał pozycję lidera na rynku. Uzupełniając aktywność na rynku usług animatora, Dom Maklerski rozpoczął w marcu 2006 roku pełnienie funkcji animatora opcji na indeks WIG20.

Na koniec 2006 roku liczba rachunków (łącznie inwestycyjnych i rejestrowych) prowadzonych przez Dom Maklerski PKO BP SA wyniosła ponad 392 tys. W porównaniu do stanu na koniec 2005 roku liczba rachunków zmniejszyła się o ok. 5% (18,7 tys.), w tym inwestycyjnych wzrosła o 15% (11,7 tys.), rachunków rejestrowych zmniejszyła się o 9% (30,4 tys.). Spadek liczby rachunków rejestrowych był wynikiem przeprowadzania wykupów obligacji przy jednoczesnym spadku zainteresowania klientów nabywaniem nowych serii obligacji skarbowych.

Wartość aktywów klientów na rachunkach inwestycyjnych i rejestrowych na koniec 2006 roku osiągnęła poziom 26,8 mld zł, co oznacza wzrost o 46% w stosunku do 2005 roku.

Prezes Zarządu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie przyznał Domowi Maklerskiemu PKO BP SA I miejsce za wprowadzenie największej liczby nowych spółek do obrotu giełdowego w 2006 roku.

5.6 Współpraca międzynarodowa

Współpraca z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju

PKO BP SA uczestniczy w programie „*Loan Window*” w ramach „EU/EBRD SME Finance Facility” (na podstawie zawartej w dniu 21 lutego 2003 roku Umowy Pożyczki z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju na finansowanie małych i średnich przedsiębiorstw). Do 31 grudnia 2006 roku uruchomiono 2.493 kredyty na łączną kwotę 46,5 mln EUR.

Współpraca z instytucjami zagranicznymi

W 2006 roku PKO BP SA:

- zawarł 7 umów ISDA Master Agreement z bankami zagranicznymi oraz dwa załączniki wsparcia kredytowego (Credit Support Annex) do uprzednio zawartych umów ISDA, a także uczestniczył w 5 kredytach udzielonych w ramach zorganizowanych na rynku europejskim konsorcjach bankowych dla banków zagranicznych o łącznej wartości 56 mln EUR,
- zakończył proces uruchamiania pożyczki *Global Loan* z Europejskiego Banku Inwestycyjnego. Środki z pierwszej transzy zostaną przeznaczone na finansowanie przedsięwzięć inwestycyjnych realizowanych przez Jednostki Samorządu Terytorialnego oraz jednostki komunalne,
- otworzył 5 rachunków loro i 1 rachunek nostro, zamknął 2 dotychczas funkcjonujące rachunki nostro. Według stanu na dzień 31 grudnia 2006 roku Bank prowadzi 28 rachunków nostro w trzech walutach i 38 rachunków loro w trzech walutach.

Współpraca z agencjami ratingowymi

Oceny *ratingowe* są obecnie przyznawane Bankowi przez cztery agencje *ratingowe*: Moody's, Standard & Poor's, Capital Intelligence oraz Fitch Ratings. Są to oceny przyznawane nieodpłatnie na podstawie dostępnych publikowanych informacji, w tym przede wszystkim raportów śródrocznych i rocznych oraz informacji o Banku udostępnianych podczas bezpośrednich kontaktów przedstawicieli agencji z Bankiem.

W 2006 roku agencja Capital Intelligence zmieniła ocenę *ratingową* PKO BP SA – podwyższono ocenę siły w skali krajowej z BB+ do BBB-.

Wzrost ocen *ratingowych* Banku ograniczony jest pułapem ocen przyznawanych przez agencje polskiej gospodarki, tzw. *country ceiling*.

Tabela 13. Oceny ratingowe przyznane PKO BP SA wg stanu na dzień 31 grudnia 2006 roku

1. FITCH RATINGS	
Ocena wsparcia	2
2. STANDARD AND POOR'S	
Długookresowa ocena zobowiązań w walucie krajowej	BBBpi
3. MOODY'S INVESTORS SERVICE LTD.	
Długookresowa ocena depozytów	A2 z perspektywą stabilną
Krótkookresowa ocena depozytów	Prime-1 z perspektywą stabilną
Siła finansowa	C z perspektywą stabilną
4. CAPITAL INTELLIGENCE	
Długookresowa ocena zobowiązań w walucie zagranicznej	BBB+
Krótkookresowa ocena zobowiązań w walucie zagranicznej	A2
Siła w skali krajowej	BBB-
Ocena wsparcia	2
Perspektywa utrzymania oceny	Stabilna

6. POWIĄZANIA ORGANIZACYJNE I KAPITAŁOWE

6.1 Działalność o charakterze inwestycyjnym

PKO BP SA posiada akcje i udziały w innych podmiotach gospodarczych. Wykaz głównych bezpośrednich i pośrednich zaangażowań Banku prezentują poniższe zestawienia.

Tabela 14. Jednostki zależne, współzależne i stowarzyszone Banku

Lp.	Nazwa jednostki	Wartość zaangażowania	Udział w głosach
		w cenie nabycia tys. zł	na WZ/ZW %
Podmioty zależne			
1.	Powszechne Towarzystwo Emerytalne BANKOWY SA	205 786	100,00
2.	KREDOBANK SA	144 605	69,933
3.	Centrum Finansowe Puławska Sp. z o.o.	128 288	100,00
4.	PKO Inwestycje Sp. z o.o.	123 313*	100,00
5.	PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	69 055	75,00
6.	Inteligo Financial Services SA	59 602	100,00
7.	Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService SA	55 500	100,00
8.	Bankowy Fundusz Leasingowy SA	30 000	100,00
9.	Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA	18 566	100,00
Podmioty współzależne			
10.	CENTRUM HAFFNERA Sp. z o.o.	44 371	49,43
11.	Centrum Obsługi Biznesu Sp. z o.o.	17 498	41,44
Podmioty stowarzyszone			
12.	Bank Pocztowy SA	146 500	25,0001
13.	Kolej Gondolowa Jaworzyna Krynicka SA	15 531	36,71
14.	Ekogips SA – w upadłości	5 400	23,52
15.	Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.	1 500	33,33
16.	Agencja Inwestycyjna CORP SA	29	22,31

*wartość uwzględnia dopłatę celową w wysokości 5,5 mln zł.

Jednostki podporządkowane Banku są tworzone w celu:

- wspierania podstawowych obszarów biznesowych PKO BP SA w realizacji zadań sprzedażowych poprzez uzupełnianie ich oferty; pozwala to na świadczenie szerszego zakresu usług i sprzedaż większej liczby produktów, a także utrzymanie i pozyskiwanie nowych klientów dla Banku,
- świadczenia usług na rzecz Banku,
- udziału PKO BP SA w zyskach realizowanych na międzynarodowych rynkach finansowych,
- zwiększenia przychodów Banku; umożliwiają osiągnięcie zarówno przychodów odsetkowych z kredytowania inwestycji jak i przychodów ze sprzedaży przedmiotu inwestycji.

Szersze informacje o jednostkach podporządkowanych Banku znajdują się w Sprawozdaniu Zarządu PKO BP SA z działalności Grupy Kapitałowej Banku.

Tabela 15. Zaangażowania pośrednie Banku

Lp.	Nazwa jednostki	Wartość zaangażowania w cenie nabycia spółki matki	Udział w głosach na WZ/ZW spółki matki
		tys. zł	%
Podmioty zależne od PKO Inwestycje Sp. z o.o.			
1.	Wilanów Investments Sp. z o.o.	82 981	100,00
2.	POMERANKA Sp. z o.o.	19 000	100,00
3.	Fort Mokotów Sp. z o.o.	2 040	51,00
4.	UKRPOLINWESTYCJE Sp. z o.o.	359	55,00
Podmiot zależny od PTE BANKOWY SA			
5.	Finanse Agent Transferowy Sp. z o.o.	2 861*	100,00
Podmioty zależne od CENTRUM HAFFNERA Sp. z o.o.			
6.	Sopot Zdrój Sp. z o.o.	58 923	100,00
7.	Promenada Sopocka Sp. z o.o.	10 058	100,00
8.	Centrum Majkowskiego Sp. z o.o.	6 609	100,00
9.	Kamienica Morska Sp. z o.o.	976	100,00
Podmioty stowarzyszone Bankowego Towarzystwa Kapitałowego SA			
10.	FINDER Sp. z o.o.	6 500	46,43
11.	INTER FINANCE Polska Sp. z o.o.	3 248	45,00

* wartość uwzględnia dopłatę celową w wysokości 1 mln zł.

Spółki, których akcje lub udziały PKO BP SA posiada pośrednio, realizują wyodrębnione projekty inwestycyjne (budowlane), świadczą usługi na rzecz spółek - swoich udziałowców lub stanowią inwestycje kapitałowe tych spółek (których celem jest uzyskanie zwrotu z zaangażowanego kapitału w postaci dywidendy lub zysku ze sprzedaży udziałów).

W 2006 roku najistotniejszymi zmianami w powiązaniach kapitałowych i organizacyjnych w ramach grupy podmiotów podporządkowanych były:

- zwiększenie zaangażowania kapitałowego w spółkę PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA (dawne PKO/Credit Suisse Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA) poprzez nabycie 25% akcji Spółki; w wyniku powyższej transakcji Bank posiada łącznie akcje stanowiące 75% kapitału zakładowego Spółki i uprawniające do 75% głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy, a spółka PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA stała się podmiotem zależnym Banku i weszła w skład Grupy Kapitałowej PKO BP SA,
- objęcie 5.428.764.911 akcji w podwyższonym kapitale zakładowym KREDOBANK SA, co spowodowało zwiększenie udziału PKO BP SA w kapitale zakładowym Spółki oraz w głosach na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy z 69,018% do 69,933%,
- objęcie udziałów w podwyższonym kapitale spółki CENTRUM HAFFNERA Sp. z o.o. stanowiących 49,43% kapitału zakładowego Spółki i uprawniających do 49,43% głosów na zgromadzeniu wspólników,
- zbycie wszystkich posiadanych przez Bank udziałów spółki Wawel Hotel Development Sp. z o.o. (do tej pory spółki współzależnej od Banku),
- zbycie wszystkich posiadanych przez Bank udziałów spółki Hotel Jan III Sobieski Sp. z o.o. (do tej pory spółki stowarzyszonej Banku),
- zarejestrowanie podwyższenia kapitału zakładowego w spółce Kolej Gondolowa Jaworzyna Krynicka SA; udział Banku w kapitale zakładowym Spółki zmniejszył się z 37,83% do 37,53%, a udział w głosach na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy zmniejszył się z 36,85% do 36,71%,
- objęcie przez Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA – spółkę zależną Banku – udziałów w podwyższonym kapitale spółki FINDER Sp. z o.o.; w wyniku powyższej transakcji BTK SA posiada łącznie udziały stanowiące 46,43% kapitału zakładowego Spółki i uprawniające do 46,43% głosów na zgromadzeniu wspólników,
- objęcie przez Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA – spółkę zależną Banku – udziałów w podwyższonym kapitale spółki INTER FINANCE Polska Sp. z o.o. stanowiących 45% kapitału zakładowego Spółki i uprawniających do 45% głosów na zgromadzeniu wspólników,

- zwiększenie wartości zaangażowania PKO Inwestycji Sp. z o.o. – spółki zależnej Banku – w spółce UKRPOLINWESTYCJE Sp. z o.o. dokonane poprzez zwiększenie wartości nominalnej udziałów,
- dokonanie przez spółkę Fort Mokotów Sp. z o.o. zwrotu dopłaty w wysokości 30,09 mln zł do spółki PKO Inwestycje Sp. z o.o.,
- dokonanie przez spółkę PKO Inwestycje Sp. z o.o. zwrotu dopłaty w wysokości 30,09 mln zł do spółki PKO BP SA,
- zarejestrowanie zmiany nazwy spółki PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA – dawne PKO/CREDIT SUISSE Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA.

Ponadto, w 2006 roku Bank realizując umowę zawartą z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej nabył 644.297 akcji Banku Ochrony Środowiska SA w Warszawie, stanowiące 4,88% kapitału zakładowego Spółki i uprawniające do 4,88% głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy. Cena za nabywane akcje wyniosła 59,3 mln zł.

Zamierzenia inwestycyjne

Ujęty w „Strategii PKO BP SA na lata 2006-2008” rozwój Grupy Kapitałowej PKO BP SA nie wyklucza inwestycji Banku w inne podmioty z sektora finansowego działające na rynku polskim i na rynku Europy Środkowo-Wschodniej. W ocenie Banku inwestycje kapitałowe są możliwe do osiągnięcia i będą adekwatne do posiadanych środków.

6.2 Transakcje z podmiotami powiązаныmi

Transakcje o wartości stanowiącej lub przekraczającej równowartość 500 tys. EURO

W 2006 roku PKO BP SA świadczył na rzecz jednostek powiązanych (podporządkowanych) usługi w zakresie:

- prowadzenia rachunków bankowych,
- przyjmowania lokat,
- udzielania kredytów i pożyczek,
- emisji dłużnych papierów wartościowych,
- udzielenia gwarancji i bieżących operacji wymiany.

Ponadto Bank realizując zapisy umowy dzierżawy zawartej z Centrum Finansowym Puławska Sp. z o.o. dokonał w 2006 roku na rzecz Spółki płatności w łącznej wysokości 42,8 mln zł. Płatności dotyczyły głównie czynszu z tytułu najmu oraz opłat eksploatacyjnych.

Zestawienie znaczących transakcji PKO BP SA z jednostkami podporządkowanymi, w tym zadłużenie kredytowe tych jednostek wobec Banku według stanu na 31 grudnia 2006 roku, zostało przedstawione w informacji dodatkowej do Sprawozdania Finansowego PKO BP SA za 2006 rok.

Udzielone zobowiązania pozabilansowe

Stan udzielonych zobowiązań pozabilansowych o charakterze finansowym i gwarancyjnym na rzecz jednostek powiązanych na koniec 2006 roku wyniósł 658,7 mln zł i w porównaniu do stanu na koniec 2005 roku zwiększył się o 194,1 mln zł.

Z ogólnej kwoty udzielonych zobowiązań pozabilansowych największe pozycje dotyczą spółek:

- Bankowy Fundusz Leasingowy SA – 274,0 mln zł z tytułu otwartych linii kredytowych oraz udzielonych gwarancji,
- Sopot Zdrój Sp. z o.o. – 191,0 mln zł z tytułu otwartych linii kredytowych,
- KREDOBANK SA - 65,1 mln zł z tytułu otwartych linii kredytowych.

Wszystkie transakcje z podmiotami powiązаныmi kapitałowo zostały zawarte na warunkach nie odbiegających od warunków rynkowych. Terminy spłat transakcji mieszczą się w przedziale od jednego miesiąca do dziesięciu lat.

Szczegółowe informacje dotyczące transakcji z podmiotami powiązаныmi kapitałowo znajdują się w nocie nr 45 Informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego.

7. ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

System zarządzania ryzykiem bankowym jest jednym z najważniejszych procesów wewnętrznych Banku wspierających działalność biznesową, którego celem jest zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa oraz rentowności działalności biznesowej w zmieniającym się otoczeniu prawnym i ekonomicznym. System ten obejmuje zarządzanie zarówno ryzykiem kredytowym, ryzykiem rynkowym, jak i ryzykiem operacyjnym.

7.1 Ryzyko kredytowe

Skuteczne zarządzanie ryzykiem kredytowym stanowi kluczowy podproces zarządzania bankiem, który istotnie wpływa na konkurencyjność i pozycję rynkową Banku. Dlatego też, system zarządzania ryzykiem w Banku jest przedmiotem ciągłych usprawnień i dostosowania do nowych źródeł i czynników ryzyka bankowego.

Bank w zarządzaniu ryzykiem kredytowym kieruje się następującymi zasadami:

- każda transakcja kredytowa wymaga wszechstronnej oceny ryzyka kredytowego, której wyrazem jest *rating* wewnętrzny albo ocena *scoringowa*,
- pomiar ryzyka kredytowego transakcji kredytowych dokonywany jest cyklicznie z uwzględnieniem zmieniających się warunków zewnętrznych oraz zmian sytuacji finansowej kredytobiorców,
- sporządzona ocena ryzyka kredytowego jest poddawana dodatkowej weryfikacji przez służby oceny ryzyka kredytowego, niezależne od służb biznesowych, z uwzględnieniem warunków ich aktywowania,
- ryzyko kredytowe jest dywersyfikowane pod względem obszarów geograficznych, sektorów gospodarki, produktów oraz klientów,
- decyzje kredytowe mogą podejmować jedynie osoby do tego uprawnione,
- Bank zabezpiecza ryzyko kredytowe tworząc odpisy (rezerwy celowe) z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych.

Ocena ryzyka kredytowego klientów instytucjonalnych

Ocena ryzyka kredytowego związanego z finansowaniem klientów instytucjonalnych (z wyłączeniem klientów instytucjonalnych rynku detalicznego ocenianych w sposób uproszczony) dokonywana jest w dwóch wymiarach: klienta oraz transakcji. Miarą oceny klienta jest *rating* klienta, który wyraża się w postaci jednej z ośmiu klas *ratingowych*. Miarą oceny ryzyka transakcji uwzględniającej specyfikę transakcji kredytowej jest *rating* transakcji wyrażony w postaci jednej z pięciu klas *ratingowych*. Syntetyczną miarą ryzyka kredytowego odzwierciedlającą poziom ryzyka kredytowego Banku jest tzw. *rating* łączny.

Uproszczona ocena ryzyka kredytowego związanego z finansowaniem klientów instytucjonalnych rynku detalicznego dokonywana jest na podstawie danych dotyczących klienta i wnioskowanej transakcji. Wynikiem oceny jest rekomendacja systemu wspomagającego proces oceny ryzyka, pozwalająca lub uniemożliwiająca podjęcie pozytywnej decyzji kredytowej.

Ocena ryzyka kredytowego klientów indywidualnych

Ocena ryzyka kredytowego związanego z finansowaniem klientów indywidualnych dokonywana jest w dwóch wymiarach: zdolności kredytowej oraz wiarygodności kredytowej klienta. Ocena zdolności kredytowej polega na zbadaniu bieżącej sytuacji finansowej klienta, w tym źródeł i wysokości dochodów klienta wysokości wydatków i zobowiązań klienta, itp. Ocena wiarygodności kredytowej klienta obejmuje ocenę *scoringową* oraz ocenę informacji pozyskanych z zewnętrznych źródeł informacji i wewnętrznych kartotek Banku. W przypadku kredytów odnawialnych w rachunkach oszczędnościowo-rozliczeniowych ocena ryzyka kredytowego dokonywana jest w ramach systemu *scoringu* behawioralnego działającego na poziomie rachunku klienta w Banku.

W II kwartale 2006 roku dostosowano wewnętrzne przepisy dotyczące oceny zdolności kredytowej klientów ubiegających się o kredyty w walucie wymienialnej oraz przepisy dotyczące zabezpieczenia wiarygodności Banku do wymogów określonych w Rekomendacji „S” dotyczącej dobrych praktyk w zakresie ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, wydanej przez Komisję Nadzoru Bankowego.

Limity, kompetencje i komitety kredytowe

W Banku system kompetencji do podejmowania decyzji kredytowych jest uzależniony od:

- kwoty zaangażowania kredytowego Banku wobec określonego klienta albo grupy klientów powiązanych,
- okresu i rodzaju transakcji kredytowej,
- rodzaju rekomendacji wydawanej przy ocenie *scoringowej* (w przypadku klientów indywidualnych).

Proces decyzyjny wspierają komitety kredytowe, które pełnią rolę rekomendacyjną dla osób uprawnionych do podejmowania decyzji kredytowych z poszczególnych poziomów struktury organizacyjnej. W 2006 roku Bank wdrożył nowe kryteria uczestnictwa komitetów kredytowych w rozpatrywaniu wniosków klientów instytucjonalnych, uzależnione od kwoty zaangażowania kredytowego Banku oraz *ratingu* klienta. W odniesieniu do klientów indywidualnych komitety kredytowe uczestniczą w rozpatrywaniu wniosków tych klientów, jeżeli kwota zaangażowania kredytowego Banku wobec klienta wynosi powyżej 500 tys. złotych. Kryteria aktywacji komitetów kredytowych zostały ujednoczone z warunkami aktywacji służb oceny ryzyka kredytowego.

Zgodnie z wymogami określonymi w Rekomendacji „S”, w 2006 roku Bank wprowadził limity dotyczące struktury portfela kredytów na finansowanie nieruchomości dla klientów indywidualnych, uwzględniające, m.in. sektor gospodarki, grupę podmiotów, rodzaj transakcji kredytowej, długość okresu umowy, walutę transakcji kredytowej oraz przyjęte zabezpieczenia.

Niezależna weryfikacja oceny ryzyka kredytowego klientów

W przypadku spełnienia określonych kryteriów ocena ryzyka kredytowego związanego z finansowaniem klientów instytucjonalnych i indywidualnych podlega weryfikacji przez służby oceny ryzyka kredytowego. W 2006 roku Bank wdrożył nowe kryteria aktywacji tych służb w odniesieniu do klientów instytucjonalnych, uzależnione od kwoty zaangażowania kredytowego Banku wobec klienta lub grupy klientów powiązanych, *ratingu* klienta oraz segmentu klienta.

Odpisy i rezerwy na ryzyko kredytowe

Bank dokonuje identyfikacji ekspozycji kredytowych zagrożonych utratą wartości i ustalania wysokości odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości tych ekspozycji zgodnie z MSR 39. Dla potrzeb sprawozdawczości obowiązkowej i określenia górnej granicy kosztu podatkowego związanego z odpisami z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych stosowane są przepisy dotyczące klasyfikacji ekspozycji kredytowych i ustalania poziomu rezerw celowych.

Metody zarządzania kredytowym ryzykiem portfelowym

Bank kontynuuje prace związane z rozwojem metodologii pomiaru portfelowego ryzyka kredytowego oraz rozszerzaniem zakresu szacowanych portfelowych miar ryzyka kredytowego. Metody pomiaru portfelowego ryzyka kredytowego pozwalają, m.in. na uwzględnienie ryzyka kredytowego w cenie usług, pomiar rentowności skorygowanej o ryzyko, zarządzanie polityką zabezpieczeń oraz wyznaczanie stawek odpisów z tytułu utraty wartości w oparciu o wewnętrzne modele. Analizą portfelowego ryzyka kredytowego objęte są również pozostałe spółki Grupy Kapitałowej Banku, w których występuje istotne ryzyko kredytowe (KREDOBANK SA, Bankowy Fundusz Leasingowy SA).

W ramach realizacji zaleceń określonych w Rekomendacji S dotyczącej dobrych praktyk w zakresie ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie wydanej przez KNB, Bank opracował metodologię i rozpoczął regularne przeprowadzanie testów skrajnych warunków dla portfela kredytów mieszkaniowych, uwzględniających niekorzystne zmiany stóp procentowych, kursów walut oraz spadku cen nieruchomości stanowiących zabezpieczenie udzielonych kredytów.

Z początkiem roku 2006 Bank sfinalizował projekt opracowania szczegółowego harmonogramu działań dostosowawczych do NUK oraz dyrektywy CRD uwzględniający pełne dostosowanie do końca 2007 roku. Jednocześnie Bank podjął decyzję o wdrożeniu metody standardowej w obszarze ryzyka kredytowego oraz metody podstawowego wskaźnika w obszarze ryzyka operacyjnego zgodnie z dyrektywą o wymogach kapitałowych. W 2006 roku prowadzone były intensywne prace zmierzające do wdrożenia odpowiednich rozwiązań w zakresie procesów wewnętrznych, systemów informatycznych oraz niezbędnych regulacji wewnętrznych.

Narzędzia wspierające ocenę ryzyka kredytowego

Ocena ryzyka kredytowego Banku związanego z finansowaniem klientów instytucjonalnych wspierana jest przez aplikację informatyczną KREDYTOR, natomiast w przypadku finansowania klientów indywidualnych przeprowadzana jest z wykorzystaniem aplikacji Infokred oraz aplikacji ScorZa.

7.2 Ryzyko finansowe

W 2006 roku nastąpiła nowelizacja zasad i procedur w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym, instrumentów pochodnych, płynności, kredytowym instytucji finansowych oraz klasyfikacji operacji i obliczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka. Nowelizacja przepisów wewnętrznych była wynikiem zmian zachodzących w działalności Banku, zmian w otoczeniu makroekonomicznym i prawnym oraz rozwoju metodyk pomiaru ryzyka i wyników analiz prowadzonych w Departamencie Ryzyka Rynkowego.

Zasady zarządzania ryzykiem finansowym dostosowały zakres zadań i kompetencji organów Banku oraz komórek organizacyjnych w ramach zarządzania ryzykiem do procesów reorganizacji i modernizacji Banku.

W 2006 roku kontynuowano prace rozwojowe specjalistycznego systemu informatycznego wspomagającego zarządzanie ryzykiem finansowym, który zwiększa efektywność operacyjną, bezpieczeństwo informatyczne procesu zarządzania ryzykiem finansowym oraz zwiększa stopień automatyzacji prowadzonych obliczeń i powoduje ich centralizację. Aktualne prace zmierzają do dostosowania systemu informatycznego do aktualnych wymogów Banku oraz do zmian w otoczeniu makroekonomicznym, w jakim działa Bank.

W 2006 roku Bank podjął działania zmierzające do dostosowania Banku do wymagań Dyrektywy o adekwatności kapitałowej w zakresie dostosowania systemu wspomagającego zarządzanie ryzykiem finansowym do wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego. Dokonano również zmian przepisów wewnętrznych dotyczących klasyfikacji operacji do obliczania wymogów kapitałowych oraz uwzględniania *ratingów* zewnętrznych instytucji finansowych przy wyliczaniu wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego.

Profil ryzyka finansowego Banku w 2006 roku

W 2006 roku, tak jak w poprzednich latach, Bank posiadał złotową nadwyżkę płynności, która przez cały rok kształtowała się powyżej ustalonych wartości progowych we wszystkich horyzontach czasowych. Bank zamieniał płynność złotową na płynność walutową w celu sfinansowania akcji kredytowej w walutach.

Miary ryzyka stopy procentowej, walutowego, instrumentów pochodnych i płynności kształtowały się na poziomie nie stanowiącym zagrożenia dla Banku.

Bank wykorzystywał instrumenty pochodne w celach inwestycyjnych oraz zabezpieczenia bilansu, a także utrzymywał pozycje spekulacyjne na stopie procentowej oraz walutach obcych.

W 2006 roku Bank dokonywał systematycznej oceny instytucji finansowych oraz weryfikacji wielkości przyznanych limitów kredytowych i rozliczeniowych, a także ustanawiał limity dla nowych kontrahentów na rynku międzybankowym.

7.3 Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne w Banku jest rozumiane jako ryzyko powstania straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów lub zdarzeń zewnętrznych. Ryzyko operacyjne obejmuje ryzyko prawne, nie uwzględnia natomiast ryzyka utraty reputacji i ryzyka strategicznego.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest optymalizacja efektywności operacyjnej Banku przez obniżenie strat operacyjnych, racjonalizację kosztów oraz zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne. Bank ogranicza poziom ryzyka operacyjnego za pomocą działań optymalizujących zarządzanie jakością, zarządzanie zasobami ludzkimi i organizacją Banku, ubezpieczenia, plany awaryjne, ustanawianie zabezpieczeń prawnych, przewidywanie skutków zdarzeń operacyjnych, kontrolowanie ryzyka operacyjnego lub unikanie ryzyka operacyjnego, a także redukcję powstałych negatywnych skutków zdarzeń operacyjnych.

Istniejące przepisy, dotyczące zarządzania ryzykiem operacyjnym zostały w roku 2006 rozszerzone o przepisy regulujące współpracę w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym z podmiotami Grupy

Kapitałowej Banku. Na tej podstawie spółki Grupy Kapitałowej Banku nawiązały współpracę w zakresie identyfikacji, pomiaru, monitorowania i raportowania ryzyka operacyjnego.

W ramach prac przygotowawczych do implementacji postanowień Nowej Umowy Kapitałowej opracowano metodykę dla potrzeb wyliczenia wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne Banku. Zgodnie z powyższą metodyką wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne będzie liczony metodą podstawowego wskaźnika.

8. KANAŁY DYSTRYBUCJI

Tabela 16. Sieć sprzedaży

Wyszczególnienie	31.12.2006	31.12.2005	Zmiana
1	2	3	4
1. Liczba placówek ogółem	1 239	1 251	-12
- w Obszarze Rynku Detalicznego:	1 156	1 168	-12
Regionalne Oddziały Detaliczne (ROD)	12	12	0
oddziały samodzielne	574	537	37
oddziały podporządkowane	570	619	-49
- w Obszarze Rynku Korporacyjnego:	83	83	0
Regionalne Oddziały Korporacyjne (ROK)	13	13	0
Zespoły Klienta Korporacyjnego (ZKK)	13	13	0
Centra Korporacyjne (CK)	57	57	0
2. Liczba agencji	2 277	2 510	-233
3. Liczba bankomatów	2 024	1 862	162

Oddziały

Według stanu na koniec 2006 roku PKO BP SA posiadał ogółem 1.239 placówek i w skali roku ich liczba zmniejszyła się o 12. Nastąpiły korzystne zmiany w strukturze oddziałów detalicznych – w efekcie poprawy wskaźników efektywności działania wzrosła liczba oddziałów samodzielnych.

Agencje

Rok 2006 był okresem dalszych przemian jakościowych w strukturze agencji PKO BP SA. Wynikały one przede wszystkim z dostosowania agencji do określonych przez Bank standardów w zakresie wyposażenia, oznakowania i zabezpieczenia lokali agencyjnych. W 2006 roku liczba agencji, w porównaniu z rokiem poprzednim, zmniejszyła się o 233. Ogółem na dzień 31 grudnia 2006 roku z Bankiem współpracowało 2.277 agencji.

W 2006 roku agencje pośredniczyły w udzieleniu przez Bank ponad 57 tys. kredytów na łączną kwotę 500 mln zł (wzrost wartości sprzedanych kredytów o 3% w porównaniu do roku 2005). Agencje pozyskały także ok. 46 tys. rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych, co stanowi 7,1% rachunków pozyskanych ogółem w Banku.

Klientom Banku dokonującym wypłat gotówki kartami płatniczymi z wykorzystaniem terminali POS udostępniona została możliwość uzyskiwania informacji o wysokości wolnych środków na rachunku. W 2006 roku w agencjach PKO BP SA zrealizowanych zostało ponad 11 milionów transakcji wypłaty gotówki przy użyciu kart płatniczych z wykorzystaniem terminali POS, o łącznej wartości ponad 3,7 mld zł.

Bankowość elektroniczna

Rok 2006 w obszarze bankowości detalicznej, to rok stałego, dynamicznego przyrostu liczby użytkowników usług bankowości elektronicznej za pośrednictwem serwisu PKO Inteligo. Liczba użytkowników korzystających z serwisu PKO Inteligo wzrosła z około 850 tys. na początku 2006 roku do ponad 1,4 mln na koniec grudnia 2006 roku.

W segmencie klientów posiadających rachunki oszczędnościowo-rozliczeniowe Bank osiągnął ok. 23% udział użytkowników usług bankowości elektronicznej, natomiast w segmencie klientów posiadających rachunki typu Partner, Bank osiągnął ok. 52% udział.

Łącznie z użytkownikami konta Inteligo, na koniec 2006 roku z usług bankowości elektronicznej PKO BP SA korzystało około 2 mln klientów, co umocniło Bank na pozycji lidera w obszarze bankowości elektronicznej w kraju.

Z początkiem 2006 roku Bank udostępnił klientom korzystającym z usług bankowości elektronicznej PKO Inteligo możliwość doładowywania telefonów *pre-paid* wprost z rachunku bankowego oraz wprowadził nową usługę „Płace z PKO Inteligo”. Dzięki tej usłudze posiadacze tradycyjnych rachunków korzystający z usług bankowości elektronicznej PKO Inteligo mogą bezpiecznie i szybko dokonywać zakupów w Internecie bez konieczności podawania numeru karty płatniczej. Ponadto, w okresie minionego roku, Bank wzbogacił serwis usług bankowości elektronicznej o możliwość dostępu do swojego konta w Bankowym Otwartym Funduszu Emerytalnym. W ramach tej usługi klienci OFE Bankowy korzystający jednocześnie z Kont Inteligo lub usługi PKO Inteligo mogą w każdej chwili sprawdzić wartość zgromadzonego kapitału, liczbę jednostek rozrachunkowych, a także wysokość składek.

Od czerwca 2006 roku klienci PKO Inteligo mają również możliwość dokonania zakupu ubezpieczeń majątkowych z oferty PZU. Dużą popularnością cieszą się ubezpieczenia kosztów leczenia za granicą – dzięki możliwości zakupu tego typu ubezpieczeń przez Internet klienci PKO mogą bezpiecznie podróżować po całym świecie.

W ramach rozwoju serwisów internetowych Banku, klienci PKO Inteligo od sierpnia 2006 otrzymali możliwość zakupu, jak również odkupienia jednostek Funduszu Inwestycyjnego PKO/CREDIT SUISSE.

W IV kwartale PKO Bank Polski uruchomił dla klientów PKO Inteligo nową funkcjonalność umożliwiającą doładowywanie telefonów komórkowych w automatycznym serwisie telefonicznym IVR.

Dodatkowym udogodnieniem wprowadzonym dla klientów korzystających z usług bankowości elektronicznej PKO Inteligo, w okresie minionego roku, było wprowadzenie możliwości drukowania wyciągu bankowego z rachunku za pośrednictwem serwisu internetowego.

W obszarze bankowości korporacyjnej głównym systemem bankowości elektronicznej jest system MultiCash. W 2006 roku dodatkowo wdrożono usługę umożliwiającą klientom korporacyjnym dostęp do rachunków bieżących za pośrednictwem bankowości internetowej PKO Inteligo. W efekcie intensywnego rozwoju elektronicznych kanałów dystrybucji osiągnięto w obszarze bankowości korporacyjnej na koniec 2006 roku wskaźnik udziału przelewów realizowanych elektronicznie w ogólnej liczbie przelewów na poziomie 83% (na koniec 2005 roku wskaźnik ten wyniósł 66,4%).

Urządzenia samoobsługowe i wspomagające pracę personelu

Na koniec 2006 roku PKO BP SA posiadał największą sieć bankomatów w Polsce. Stanowiła ona powyżej 20% wszystkich bankomatów w Polsce. Na koniec 2006 roku liczba bankomatów dostępnych dla klientów wynosiła 2 024 szt. (w tym 858 urządzeń z funkcją depozytową). Bankomaty PKO BP SA zrealizowały około 211 mln transakcji wypłat gotówki na ogólną kwotę ponad 54 mld złotych. Udział operacji kartami obcych wydawców w bankomatach PKO BP SA wyniósł 5,6 %. W 2006 roku przyjęto ponad 153 tys. depozytów kopertowych oraz sprzedano 283 tys. kart Simplus. W ciągu 12 miesięcy 2006 roku dokonano prawie 60 mln operacji sprawdzenia salda rachunku w bankomatach PKO BP SA (w grudniu 2006 roku przeprowadzono rekordową liczbę 5,5 mln takich operacji).

Na koniec 2006 roku liczba terminali samoobsługowych dostępnych dla klientów w sieci oddziałów PKO BP SA wynosiła 222 sztuki, a liczba dyspenserów kasjerskich wspomagających pracę pracowników oddziałów PKO BP SA wynosiła 538 sztuk.

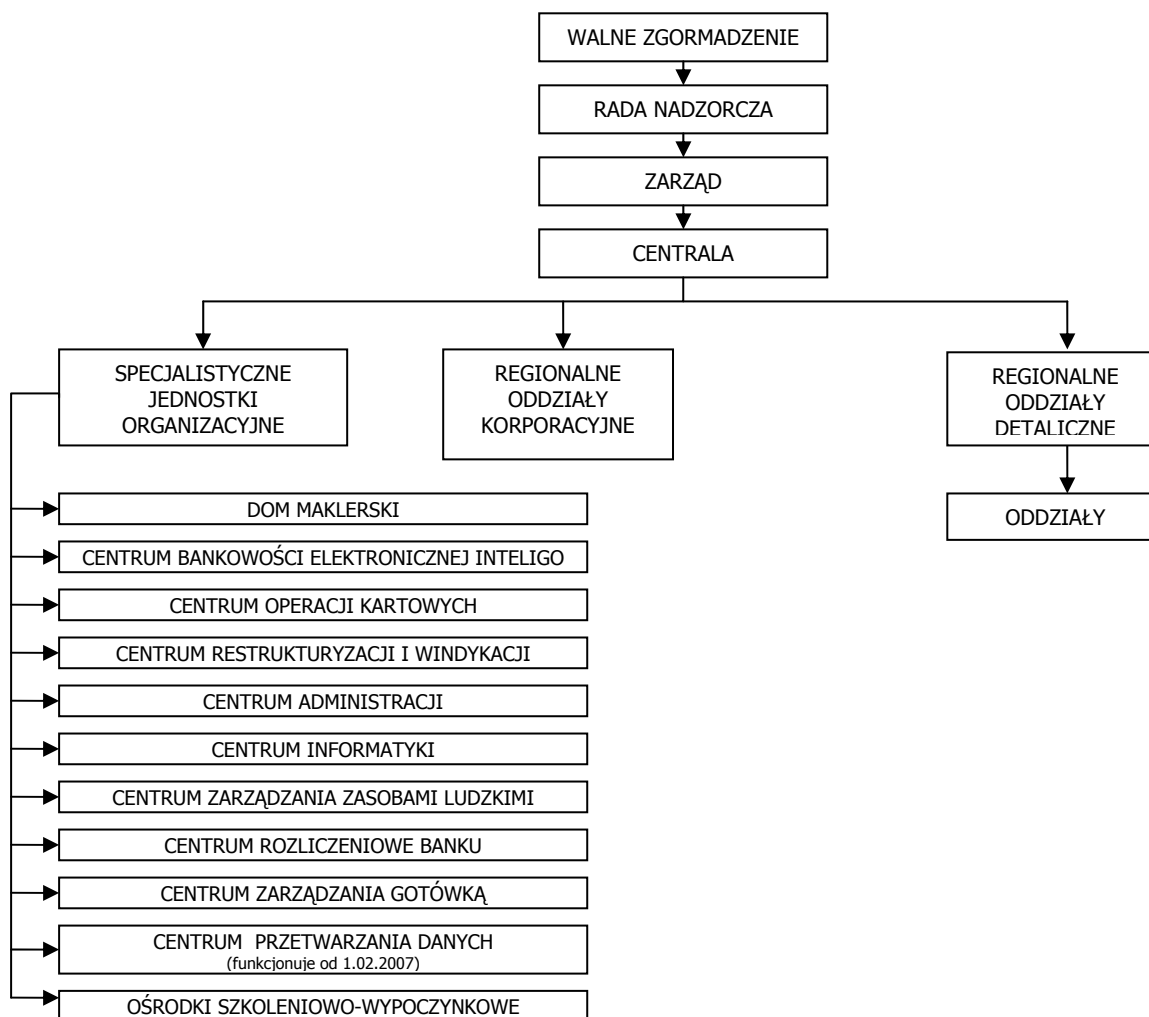
9. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE

9.1 Organizacja Banku

Działalność Banku realizowana jest w ramach wyodrębnionych funkcjonalnie i organizacyjnie obszarów działania, grupujących pionów funkcjonalne oraz jednostki organizacyjne Banku i komórki organizacyjne Centrali nie wchodzące w skład pionów funkcjonalnych. Struktura pionowa umożliwia jednoznaczne przypisanie zadań, sprawowanie nadzoru nad ich realizacją oraz dokonywanie oceny podporządkowanych komórek organizacyjnych Centrali, regionalnych oddziałów korporacyjnych, regionalnych oddziałów detalicznych, oddziałów oraz specjalistycznych jednostek organizacyjnych. W roku 2006 działania w zakresie organizacji koncentrowały się na usprawnianiu zarządzania i podniesieniu efektywności działania funkcjonujących komórek i jednostek organizacyjnych Banku.

9.2 Schemat struktury organizacyjnej Banku

9.3 Władze Banku w okresie sprawozdawczym

Skład Zarządu w okresie sprawozdawczym

Tabela 17. Skład Zarządu w okresie sprawozdawczym

Lp.	Imię i nazwisko	Funkcja	Data powołania
Członkowie Zarządu Banku pełniący funkcję na dzień 31.12.2006 roku:			
1.	Sławomir Skrzypek	wiceprezes Zarządu Banku	▪ 20.12.2005 r. powołany na wspólną kadencję Zarządu rozpoczętą w dniu 19.05.2005 r.
		p.o. prezesa Zarządu Banku	▪ 29.09.2006 r. ▪ złożył rezygnację z pełnienia tych funkcji z dniem 10.01.2007 r.
2.	Kazimierz Małecki	wiceprezes I zastępca prezesa Zarządu Banku	▪ 04.07.2002 r. ▪ 19.05.2005 r. powołany na następną kadencję rozpoczętą w tym dniu, ▪ złożył rezygnację z dniem 31.12.2006 r.
3.	Danuta Demianiuk	wiceprezes Zarządu Banku	▪ 02.01.2003 r. ▪ z dniem 16.09.2005 r. powołana na następną kadencję Zarządu rozpoczętą w dniu 19.05.2005 r. ▪ złożyła rezygnację z dniem 31.12.2006 r.
4.	Rafał Juszcak*	członek Zarządu Banku	▪ z dniem 01.07.2006 r. powołany na wspólną kadencję Zarządu rozpoczętą w dniu 19.05.2005 r.
		wiceprezes Zarządu Banku	▪ 29.09.2006 r.
5.	Wojciech Kwiatkowski**	wiceprezes Zarządu Banku	▪ z dniem 01.11.2006 r. powołany na wspólną kadencję Zarządu rozpoczętą w dniu 19.05.2005 r.

6.	Jacek Obłękowski	członek Zarządu Banku	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 20.06.2002 r. ▪ 19.05.2005 r. powołany na następną kadencję rozpoczętą w tym dniu,
		wiceprezes Zarządu Banku	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 29.09.2006 r. ▪ złożył rezygnację z dniem 31.01.2007 r.
7.	Zdzisław Sokal*	członek Zarządu Banku	<ul style="list-style-type: none"> ▪ z dniem 01.07.2006 r. powołany na wspólną kadencję Zarządu rozpoczętą w dniu 19.05.2005 r.
		wiceprezes Zarządu Banku	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 29.09.2006 r. ▪ złożył rezygnację z dniem 13.03.2007 r.
Członkowie Zarządu Banku, którzy przestali pełnić funkcję przed dniem 31.12.2006 roku:			
8.	Andrzej Podsiadło	prezes Zarządu Banku	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 20.06.2002 r. ▪ 19.05.2005 r. powołany na następną kadencję rozpoczętą w tym dniu, ▪ złożył rezygnację z dniem 29.09.2006 r.
9.	Krystyna Szewczyk	członek Zarządu Banku	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 14.05.2004 r. ▪ z dniem 16.09.2005 r. powołana na następną kadencję Zarządu rozpoczętą w dniu 19.05.2005 r. ▪ złożyła rezygnację z dniem 26.06.2006 r.
10.	Piotr Kamiński	członek Zarządu Banku	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 10.03.2003 r. ▪ z dniem 16.09.2005 r. powołany na następną kadencję Zarządu rozpoczętą w dniu 19.05.2005 r. ▪ złożył rezygnację z dniem 9.03.2006 r.
11.	Jarosław Myjak**	Wiceprezes Zarządu Banku	<ul style="list-style-type: none"> ▪ z dniem 02.10.2006 r. powołany na wspólną kadencję Zarządu rozpoczętą w dniu 19.05.2005 r. ▪ złożył rezygnację z dniem 30.11.2006 r.

* Powołani przez Radę Nadzorczą Banku uchwałą z dnia 26 czerwca 2006 r.

** Powołani przez Radę Nadzorczą Banku uchwałą z dnia 29 września 2006 r.

W dniu 10 stycznia 2007 roku Pan Sławomir Skrzypek złożył rezygnację z pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu PKO BP SA w związku z powołaniem na Prezesa Narodowego Banku Polskiego. Tego samego dnia Rada Nadzorcza PKO BP SA delegowała Pana dr Marka Głuchowskiego, przewodniczącego Rady Nadzorczej PKO BP SA, do czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu PKO BP SA na okres do 23 stycznia 2007 roku. Z uwagi na niepowołanie przez Radę Nadzorczą w okresie od 24-26 stycznia 2007 roku w skład Zarządu Banku kandydata do pełnienia obowiązków Prezesa Zarządu Banku, Pana dr Marka Głuchowskiego delegowano do czasowego wykonywania czynności prezesa Zarządu PKO BP SA od dnia 27 stycznia 2007 roku, nie dłużej niż do 10 kwietnia 2007 roku.

Tabela 18. Inne funkcje pełnione przez członków Zarządu Banku w okresie sprawozdawczym

Lp.	Imię i nazwisko	Funkcja
Członkowie Zarządu Banku pełniący funkcję na dzień 31.12.2006 roku:		
1.	Kazimierz Małecki	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przewodniczący Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami ▪ przewodniczący Komitetu Sterującego ds. Zintegrowanego Systemu Informatycznego
2.	Danuta Demianiuk	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zastępca przewodniczącego Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami ▪ przewodnicząca Komitetu Kredytowego Banku ▪ członek Komitetu Sterującego ds. Zintegrowanego Systemu Informatycznego
3.	Sławomir Skrzypek	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zastępca przewodniczącego Komitetu Kredytowego Banku (od 14.03.2006 r. do 25.10.2006 r.) ▪ zastępca przewodniczącego Komitetu Sterującego ds. wdrożenia Programu modernizacji oddziałów ▪ przewodniczący Komitetu Nadzoru Właścicielskiego i Komercyjnego (od 31.10.2006 r.)
4.	Rafał Juszcak	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zastępca przewodniczącego Komitetu Sterującego ds. Zintegrowanego Systemu Informatycznego (od 10.07.2006 r.) ▪ członek Komitetu Sterującego ds. wdrożenia Programu modernizacji oddziałów (od 17.07.2006 r.) ▪ przewodniczący Komitetu Projektu ZSI (od 01.07.2006 r.)
5.	Jacek Obłękowski	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przewodniczący Komitetu Sterującego ds. wdrożenia Programu modernizacji oddziałów ▪ zastępca przewodniczącego Komitetu Sterującego ds. Zintegrowanego Systemu Informatycznego ▪ zastępca przewodniczącego Komitetu Projektu ZSI
6.	Zdzisław Sokal	<ul style="list-style-type: none"> ▪ członek Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami (od 10.07.2006 r.), ▪ członek Komitetu Sterującego ds. Zintegrowanego Systemu Informatycznego (od 10.07.2006 r.) ▪ zastępca przewodniczącego Komitetu Nadzoru Właścicielskiego i Komercyjnego (od 31.10.2006 r.)

Członkowie Zarządu Banku, którzy przestali pełnić funkcję przed dniem 31.12.2006 roku:		
7.	Piotr Kamiński	▪ zastępca przewodniczącego Komitetu Kredytowego Banku (do 8.03.2006 r.)
8.	Krystyna Szewczyk	▪ członek Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami (do 26.06.2006 r.) ▪ zastępca przewodniczącego Komitetu Sterującego ds. Zintegrowanego Systemu Informatycznego (do 26.06.2006 r.) ▪ przewodnicząca Komitetu Projektu ZSI (do 26.06.2006 r.) ▪ członek Komitetu Sterującego ds. wdrożenia Programu modernizacji oddziałów (do 26.06.2006 r.)

Skład Rady Nadzorczej Banku

Tabela 19. Rada Nadzorcza Banku w okresie sprawozdawczym

Lp.	Imię i nazwisko	Funkcja	Data powołania/ odwołania
1.	Bazyl Samojlik	przewodniczący Rady Nadzorczej Banku	odwołany 18.04.2006 r.
2.	Krzysztof Zdanowski	sekretarz Rady Nadzorczej Banku	odwołany 18.04.2006 r.
3.	Andrzej Giryn	członek Rady Nadzorczej Banku	odwołany 18.04.2006 r.
4.	Stanisław Kasiewicz	członek Rady Nadzorczej Banku	odwołany 18.04.2006 r.
5.	Ryszard Kokoszczyński	członek Rady Nadzorczej Banku	odwołany 18.04.2006 r.
6.	Czesława Siwek	członek Rady Nadzorczej Banku	odwołana 18.04.2006 r.
7.	Władysław Szymański	członek Rady Nadzorczej Banku	odwołany 18.04.2006 r.
8.	Marek Głuchowski	przewodniczący Rady Nadzorczej Banku	powołany 18.04.2006 r., od 10.01 do 23.01.2007 r. oraz od 27.01.2007 r. nie dłużej niż do 10.04.2007 r. delegowany do czasowego wykonywania czynności prezesa Zarządu
9.	Urszula Pałaszek	członek Rady Nadzorczej Banku wiceprzewodnicząca Rady Nadzorczej Banku	powołana 19.05.2005 r. od 20.05.2005 r.
10.	Tomasz Siemiątkowski	członek Rady Nadzorczej Banku sekretarz Rady Nadzorczej Banku	powołany 18.04.2006 r. od 26.06.2006 r.
11.	Jerzy Michałowski	członek Rady Nadzorczej Banku	powołany 18.04.2006 r.
12.	Jerzy Osiatyński	członek Rady Nadzorczej Banku członek Rady Nadzorczej Banku	powołany 25.03.2002 r. powołany 19.05.2005 r., złożył rezygnację z dniem 31.01.2007 r.
13.	Adam Skowroński	członek Rady Nadzorczej Banku	powołany 18.04.2006 r.
14.	Agnieszka Winnik-Kalemba	członek Rady Nadzorczej Banku	powołana 18.04.2006 r.

W 2006 roku Rada Nadzorcza Banku ustanowiła Komitet Audytu Rady Nadzorczej i Komitet Informatyzacji Banku oraz przyjęła regulaminy tych komitetów.

Prokury, posiedzenia Zarządu oraz realizacja uchwał Walnego Zgromadzenia i zaleceń Ministra Skarbu Państwa

- W dniu 1 stycznia 2006 roku w PKO BP SA było 18 prokurentów. W trakcie roku powołano 4 prokurentów, a odwołano 7 prokurentów. Na dzień 31 grudnia 2006 roku było 15 prokurentów.
- W 2006 roku Zarząd Banku odbył 59 protokołowanych posiedzeń oraz podjął 422 uchwały.
- Najważniejsze działania i decyzje podjęte przez Zarząd, mające wpływ na sytuację ekonomiczno-finansową i działalność Spółki, zostały przedstawione w poszczególnych częściach niniejszego sprawozdania Zarządu.
- W dniu 18 kwietnia 2006 roku odbyło się Zwyczajne Walne Zgromadzenie PKO BP SA roku, a uchwały przez nie podjęte, które przewidywały podjęcie określonych czynności, zostały zrealizowane.

- W dniu 27 marca 2006 roku Rada Nadzorcza Banku zaakceptowała zalecenie Ministerstwa Skarbu Państwa uwzględniania w Kwartalnej informacji o Spółce, przekazywanej do Ministerstwa informacji na temat realizacji Zintegrowanego Systemu Informatycznego. Informacja taka jest cyklicznie przekazywana do Ministerstwa Skarbu Państwa począwszy od Kwartalnej informacji o Spółce według stanu na 31 marca 2006 roku.

Zasady powoływania i odwoływania członków Zarządu Banku

Zgodnie z § 19 ust.1 Statutu Banku Członkowie Zarządu powoływani są przez Radę Nadzorczą na wspólną trzyletnią kadencję. Członek Zarządu może być odwołany wyłącznie z ważnych powodów.

Uprawnienia członków Zarządu Banku

Zgodnie z § 20 ust. 1 Statutu Banku do kompetencji Zarządu należą wszelkie sprawy związane z prowadzeniem spraw Banku, nie zastrzeżone przepisami prawa lub postanowieniami Statutu dla Walnego Zgromadzenia lub Rady Nadzorczej, w tym nabycie i zbycie nieruchomości, udziału w nieruchomości lub użytkowania wieczystego, które nie wymagają zgody Walnego Zgromadzenia zgodnie z § 9 ust. 1 pkt 5 Statutu Banku.

Zgodnie z § 20 ust. 2 Statutu Banku do kompetencji Zarządu należy podejmowanie decyzji o zaciągnięciu zobowiązań lub rozporządzeniu aktywami, których łączna wartość w stosunku do jednego podmiotu przekracza 5% funduszy własnych, z zastrzeżeniem kompetencji Walnego Zgromadzenia, określonych w § 9 lub Rady Nadzorczej, określonych w § 15 Statutu Banku.

Umowy zawarte między emitentem a osobami zarządzającymi

W rozumieniu przepisów § 2 ust. 1 pkt 35 lit. a rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 października 2005 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz. U. Nr 209, poz. 1744) osobami zarządzającymi Bankiem są członkowie Zarządu.

Z każdym z członków Zarządu Bank zawarł dwie umowy obowiązujące w 2006 roku, przewidujące rekompensatę w przypadku rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny:

- umowę o pracę, przewidującą odprawę w wysokości trzymiesięcznego ostatnio otrzymywanego wynagrodzenia zasadniczego,
- umowę o zakazie konkurencji, przewidującą odszkodowanie za respektowanie zakazu konkurencji, trwającego przez 6 miesięcy po ustaniu stosunku pracy w wysokości 100% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego otrzymywanego przed ustaniem stosunku pracy, wypłacanego co miesiąc z dołu w okresie trwania tego zakazu.

Miesięczne wynagrodzenie zasadnicze stanowi równowartość sześciokrotnego przeciętnego wynagrodzenia, w wysokości określonej w ustawie z dnia 3 marca 2000 roku o wynagrodzeniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (Dz. U. Nr 26, poz. 306 z późn. zm.), tzw. ustawie kominowej.

Świadczenia na rzecz osób zarządzających i nadzorujących

Pełna informacja na temat wynagrodzeń i innych świadczeń na rzecz członków Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej w okresie sprawozdawczym została zamieszczona w notce nr 45 z Informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego PKO BP SA za 2006 rok.

Akcje Banku będące w posiadaniu władz Banku

Stan posiadania akcji Banku przez członków Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej Banku według stanu na dzień 31 grudnia 2006 roku przedstawia tabela 20. Wartość nominalna jednej akcji wynosi 1 zł.

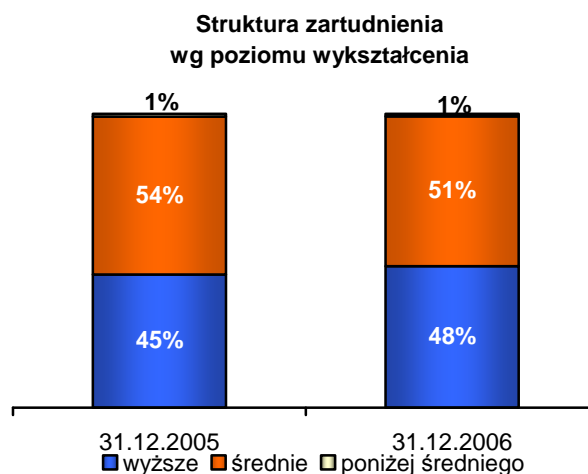
Tabela 20. Akcje PKO BP SA będące w posiadaniu władz Banku na dzień 31 grudnia 2006 roku

Lp.	Imię i nazwisko	Liczba akcji Banku będących w posiadaniu osoby zarządzającej/nadzorującej
I. Zarząd Banku		
1.	Sławomir Skrzypek	-----
2.	Kazimierz Małecki	2 627
3.	Danuta Demianiuk	-----
4.	Rafał Juszcak	-----
5.	Wojciech Kwiatkowski	-----
6.	Jacek Obłąkowski	512
7.	Zdzisław Sokal	-----
II. Rada Nadzorcza		
1.	Marek Głuchowski	-----
2.	Urszula Pałaszek	-----
3.	Jerzy Michałowski	-----
4.	Jerzy Osiatyński	-----
5.	Tomasz Siemiątkowski	-----
6.	Adam Skowroński	-----
7.	Agnieszka Winnik-Kalemba	-----

Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu Banku na dzień 31 grudnia 2006 roku nie posiadali akcji i udziałów w spółkach powiązanych z Bankiem.

9.4 Kadry Banku

Zatrudnienie w PKO BP SA według stanu na dzień 31 grudnia 2006 roku wynosiło 31.955 etatów i było niższe o 1.524 etaty, tj. 4,6% w porównaniu ze stanem na dzień 31 grudnia 2005 roku. Zatrudnienie średnioroczne w 2006 roku ukształtowało się na poziomie 32.673 etatów i w stosunku do roku 2005 było niższe o 1.849 etatów.

Przedsięwzięcia z zakresu zmiany zatrudnienia i jego struktury

W roku 2006 Bank kontynuował działania w zakresie optymalizacji zatrudnienia w celu uzyskania poziomu zatrudnienia w jednostkach organizacyjnych i ich komórkach odpowiadającego zakresowi i rodzajowi realizowanych zadań, wynikających z rozwoju i zmian w prowadzonej działalności bankowej, w tym w szczególności w obszarze wspomagającym sprzedaż. Docelowym dążeniem jest uzyskanie relacji 80% zatrudnienia w sprzedaży do 20% we wsparciu. Optymalizacja zatrudnienia

wspierana była poprzez dobór kadr zapewniający zgodność kwalifikacji i umiejętności zawodowych kandydatów z wymaganiami stanowiska pracy.

Proces optymalizacji zatrudnienia odbywał się przede wszystkim w drodze uwalniania prostych rezerw naturalnych, w tym odejść pracowników korzystających z nabytych uprawnień do przejścia na emeryturę i wcześniejszą emeryturę.

System wynagrodzeń

Podstawowym aktem prawnym regulującym system wynagradzania pracowników Banku jest Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy (ZUZP), który ma zastosowanie do wszystkich pracowników Banku zatrudnionych na podstawie stosunku pracy – z wyłączeniem członków Zarządu Banku, dla których wynagrodzenia ustalane są przy zachowaniu ograniczeń wynikających z tzw. „Ustawy Kominowej”.

ZUZP określa:

- składniki płacowe związane z wykonywaniem pracy,
- świadczenia pieniężne wynikające ze stosunku pracy – wypłacane po spełnieniu warunków określonych w ZUZP, tj.: nagrody jubileuszowe oraz odprawy emerytalno-rentowe,
- ramową tabelę stanowisk pracy przyporządkowanych do 9 kategorii zaszeregowania – z określeniem wymaganego poziomu wykształcenia oraz minimalnego stażu pracy wymaganego do ich zajmowania,
- tabelę minimalnych miesięcznych stawek wynagrodzenia zasadniczego określonych dla danych kategorii zaszeregowania stanowisk.

Na podstawie delegacji ustalonej w ZUZP – w drodze uchwał Zarządu Banku uzgodnionych z organizacjami związkowymi – określone są szczególne regulacje dotyczące zasad:

- premiowania uznaniowego (w układzie kwartalnym),
- przyznawania jednorazowych nagród za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej,
- wypłaty bonusów rocznych za osiągnięcie wyników ekonomicznych Banku.

W 2006 roku zmodyfikowane zostały zasady premiowania pracowników Banku, z uwzględnieniem w szczególności zmian oraz zróżnicowania funkcji i specyfiki zadań realizowanych w poszczególnych obszarach działania:

- rynku detalicznego i korporacyjnego,
- specjalistycznych jednostkach organizacyjnych realizujących funkcje wspomagające,
- komórkach organizacyjnych Centrali wchodzących w skład obszaru rynku detalicznego i korporacyjnego.

Wprowadzone zasady premiowania ukierunkowane były na intensyfikację działań biznesowych, wzrost efektywności pracy oraz kreowanie wartości Banku.

Szkolenia

Główne kierunki działalności szkoleniowej w 2006 roku zostały wytyczone na podstawie potrzeb obszarów biznesowych i indywidualnych potrzeb rozwoju zawodowego pracowników. Szczególny nacisk położono na szkolenia wspierające wzmocnienie kultury organizacyjnej nastawionej na klienta.

W 2006 roku w szkoleniach wzięło udział ogółem ponad 77 tys. pracowników Banku, z czego blisko 67% w szkoleniach prowadzonych przez wykładowców wewnętrznych - pracowników Banku.

Działania szkoleniowe - wspierając realizację celów strategicznych - skoncentrowane były m.in. na dostosowaniu kwalifikacji zawodowych pracowników do potrzeb Banku, wynikających z celów strategicznych i operacyjnych Banku, a w szczególności na:

- rozwoju umiejętności sprzedażowych i postaw proklientowskich pracowników w celu zapewnienia wysokiego poziomu jakości obsługi klienta Banku oraz efektywnej realizacji sprzedaży produktów i usług,
- wspieraniu kadry kierowniczej w doskonaleniu zawodowym w zakresie efektywnego zarządzania kadrą Banku,
- zwiększaniu kwalifikacji wysokiej jakości specjalistów – pracowników Banku dążąc do wzmocnienia pozycji Banku na rynku usług finansowych,

- wspieraniu działań w zakresie wdrażania projektów Banku, w tym Zintegrowanego Systemu Informatycznego.

Kontynuowano także proces angażowania pracowników w proces dzielenia się wiedzą poprzez organizowanie szkoleń w formule wewnętrznej – a w tym w systemie kaskadowym – realizowanych przez trenerów-pracowników Banku.

Zwolnienia grupowe

W związku z optymalizacją zatrudnienia i zaplanowanym zmniejszeniem zatrudnienia w 2006 roku – po konsultacjach z zakładowymi organizacjami związkowymi w sprawie zamierzonych zwolnień z przyczyn niedotyczących pracowników – w dniu 29 listopada 2005 roku zostało podpisane „Porozumienie w sprawie zasad stosowanych przy rozwiązywaniu z pracownikami PKO BP SA stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników”. W roku 2006 w ramach zwolnień grupowych odeszło z Banku 1338 osób.

Pracownicy, z którymi stosunek pracy rozwiązywano z przyczyn ich niedotyczących otrzymywali odprawę przewidzianą ustawą z dnia 13 marca 2003 roku o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz.U. Nr 90, poz. 844 z późn. zm.), oraz inne korzystne świadczenia pieniężne poza przewidzianymi ustawą, a także pomoc pozwalającą złagodzić skutki zwolnienia, w tym refundację kosztów kursów ułatwiających dostosowanie kwalifikacji do potrzeb rynku pracy.

Spory zbiorowe

W okresie sprawozdawczym w Banku nie miały miejsca spory zbiorowe.

9.5 Promocja usług i budowa wizerunku

Działalność promocyjna Banku w 2006 roku koncentrowała się na działaniach mających na celu:

- umacnianie wizerunku Banku wśród akcjonariuszy i klientów jako lidera bankowości w Polsce – organizacji nowoczesnej, o ugruntowanej renomie, bezpiecznej, przyjaznej (bliskiej), otwartej na potrzeby klientów w każdym segmencie rynku,
- poprawę atrakcyjności wizerunku Banku – pokazanie zmian zachodzących w Banku – PKO BP SA jako przyjazny i nowoczesny bank: uniwersalny, sprawnie działający i dynamicznie rozwijający się bank o polskim charakterze, lider usług bankowych,
- podniesienie aspiracyjności i prestiżu marki PKO BP,
- intensyfikację działań promocyjnych obejmujących strategiczne oraz inne istotne z punktu widzenia interesu Banku produkty i usługi oferowane przez Bank.

Powyższe cele realizowano poprzez działania prowadzone z wykorzystaniem różnych instrumentów promocji w szczególności reklamy i public relations oraz działań w zakresie komunikacji.

W ramach działań reklamowych przeprowadzono intensywną, multimedialną kampanię wizerunkową skierowaną do przedsiębiorstw: zarówno do małych i średnich firm jak i dużych korporacji, promującą Bank jako doradcę, eksperta i partnera w biznesie oraz lidera rynku w zakresie oferty dla przedsiębiorstw.

W ramach promocji produktów i usług oferty Banku zrealizowano:

- dla Obszaru Rynku Detalicznego:
  - kampanie promujące: SUPERKONTO (komunikacja nowoczesnych kanałów dostępu), SZYBKI SERWIS KREDYTOWY (komunikacja najbardziej dostępnego kredytu na rynku), depozyty strukturalne, karty kredytowe ze szczególnym uwzględnieniem karty PKO Mastercard 2006 FIFA World Cup, której komunikacja była związana z MŚ w piłce nożnej (akcje wspierające sprzedaż i używalność kart) oraz PKO Visa TURYN i promocję karty Visa Infinite, program dedykowany klientom bankowości prywatnej PLATINIUM, promocję kart płatniczych ze znakiem akceptacji VISA (akcje wspierające używalność kart),
  - promocję oferty MSP, w tym przede wszystkim dwóch nowych produktów kredytowych, SZYBKIEGO LIMITU KREDYTOWEGO oraz Programu Konsolidacyjnego,
  - promocję lokat subskrybowanych,
  - promocję wiodących produktów rynku mieszkaniowego: kredytu mieszkaniowego WŁASNY KĄT MIX, oferty dla spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych oraz książeczek mieszkaniowych,

- działania promocyjno-informacyjne związane ze sprzedażą Obligacji Skarbu Państwa w ramach pełnienia przez Bank funkcji agenta emisji obligacji,
- promocję oferty dla spółdzielni mieszkaniowych i developerów.
- dla Obszaru Rynku Korporacyjnego:
  - działania kreujące wizerunek Banku jako kompetentnego doradcy na rynku usług finansowych poprzez efektywne wykorzystanie wybranych wydarzeń gospodarczych (seminaria, konferencje, narady, konkursy gospodarcze), zwłaszcza o charakterze lokalnym,
  - promocję następujących usług finansowych: kart bankowych (MC Executive, MC Corporate, MC Municipium, Instrument Pieniądza Elektronicznego), Programu Europejskiego, obligacji komunalnych, Operacji Handlu Zagranicznego.

Działania public relations realizowano z wykorzystaniem w szczególności działalności sponsorskiej i charytatywnej Banku ukierunkowanej na wspieranie kultury, ratowanie życia i zdrowia. W roku 2006 kontynuowano długofalowy program „PKO Bank Polski Kulturze Narodowej”, w ramach którego Bank wspierał liczne teatry i filharmonie w całym kraju. m. in. był mecenasem wystawy „Jan Bułhak. Fotografik” w Muzeum Narodowym w Warszawie i wystawy manuskryptów towarzyszącej 10. Wielkanocnemu Festiwalowi Ludwiga van Beethovena. Kontynuowano współpracę z Teatrem Wielkim – Operą Narodową, Filharmonią Narodową, Biblioteką Narodową oraz krakowskim kabaretem „Piwnica pod Baranami”, który w 2006 roku obchodził jubileusz 50-lecia. Bank był mecenasem specjalnej edycji płyt CD z muzyką poważną pt. „Wielcy kompozytorzy” przygotowanej przez Agorę SA.

W ramach programu „PKO Bank Polski Blisko Ciebie” na szczególną uwagę zasługuje sponsorowanie multimedialnej wystawy „Communico Ergo Sum”. Jak co roku Bank był obecny na „Przeglądzie Piosenki Aktorskiej” we Wrocławiu, Festiwalu „Rawa Blues” i międzynarodowej imprezie w narciarstwie biegowym „Bieg Piastów”. Bank był głównym sponsorem Dni Konia Arabskiego oraz Mistrzostw Polski Juniorów i Młodych Jeźdźców w skokach przez przeszkody.

W 2006 roku w ramach programu „PKO Bank Polski Reprezentacji Olimpijskiej” kontynuowano współpracę z Polską Fundacją Olimpijską. Bank był sponsorem reprezentacji floretu kobiet i tytularnym sponsorem międzynarodowego turnieju o Puchar Świata we florecie kobiet „Dwór Artusa PKO BP”.

W ramach działalności charytatywnej, Bank wsparł organizację pielgrzymki Ojca Świętego Benedykta XVI do Polski, przekazał pomoc finansową rodzinom górników, którzy zginęli w kopalni „Halemba”, dofinansował letni i zimowy wypoczynek dzieci i młodzieży z rodzin ubogich, pomagał w modernizacji i rozbudowie szkół. Tradycyjnie, od lat wspierał funkcjonowanie licznych rodzinnych domów dziecka. W ramach promocji i ochrony zdrowia Bank dofinansował program budowy polskiego sztucznego serca oraz zakup specjalistycznego sprzętu medycznego dla licznych klinik i szpitali. Bank współpracował także z wieloma fundacjami i stowarzyszeniami, zajmującymi się leczeniem i rehabilitacją dzieci.

Równoległe do bieżących działań w zakresie promocji, w 2006 roku kontynuowane były prace związane z nowocześnieowaniem systemów komunikacji zewnętrznej i wewnętrznej Banku. W zakresie komunikacji zewnętrznej prace te polegały w szczególności na stałym zwiększaniu stopnia wykorzystania w prowadzonych działaniach elektronicznych oraz interaktywnych instrumentów komunikacji, a także narzędzi marketingu bezpośredniego. W zakresie komunikacji wewnętrznej prowadzono prace mające na celu upowszechnienie stosowania elektronicznych form wymiany informacji opartych w szczególności o intranet tj. pocztę elektroniczną i nowy portal intranetowy.

Nagrody i wyróżnienia

W 2006 roku PKO BP SA przyznano liczne nagrody i wyróżnienia, z których najważniejsze to:

- godła promocyjne „Złoty Oddział” dla 14 oddziałów banku i specjalne wyróżnienia - platynowe statuetki dla 4 oddziałów przyznane w konkursie „Bank Przyjazny dla Przedsiębiorców” organizowanym przez Krajową Izbę Gospodarczą, Polsko-Amerykańską Fundację Doradztwa dla Małych Przedsiębiorstw i Fundację Warszawski Instytut Bankowości (styczeń 2006),
- wyróżnienie za Centralny system raportowania SIZ-RAJD przyznane w konkursie „Gazety Bankowej” na Najlepszy Produkt Informatyczny w bankach i instytucjach finansowych (styczeń 2006),
- Trusted Brand 2006 – PKO Bank Polski został uhonorowany Złotą Statuetką Marki Godnej Zaufania w dorocznym badaniu konsumenckim Reader’s Digest (luty 2006),

- ALICJA 2005 – nagroda za Instrument Pieniądza Elektronicznego w konkursie organizowanym przez magazyn TWÓJ STYL; nagroda przyznana Bankowi za najbardziej innowacyjną i przyjazną usługę finansową (luty 2006),
- Pracodawca Roku 2005 - Bank uzyskał III miejsce w rankingu studenckim AIESEC, zdobywając jednocześnie najwyższą lokatę wśród instytucji finansowych (marzec 2006),
- Medal Europejski – nagroda przyznana Bankowi za Instrument Pieniądza Elektronicznego w XII edycji prestiżowego konkursu organizowanego przez Business Centre Club i Urząd Komitetu Integracji Europejskiej (marzec 2006),
- Najcenniejsza Firma w Polsce w roku 2005 w branży bankowej – tytuł przyznany PKO BP za III miejsce w rankingu 100 Najcenniejszych Firm w Polsce w roku 2005 zorganizowanym przez Newsweek Polska oraz A.T. Kearney Sp. z o.o. (kwiecień 2006),
- I miejsce dla Banku w rankingu najlepszych instytucji finansowych „Rzeczpospolitej” (czerwiec 2006),
- Premium Brand – PKO Bank Polski uzyskał tytuł „Marki Najwyższej Reputacji” w kategorii instytucji finansowych, przyznany po raz pierwszy na polskim rynku w rankingu reputacji marek przeprowadzonym pod patronatem miesięcznika „Forbes”, przy współpracy Midwest ITSE i Maison Reasearch Consulting oraz otrzymał nagrodę specjalną miesięcznika „Forbes” (czerwiec 2006),
- Czwarty Diament do Złotej Statuetki Lidera Polskiego Biznesu – wyróżnienie przyznawane przez Business Centre Club firmom, które zdobyły już wcześniej Statuetkę Lidera Polskiego Biznesu (czerwiec 2006),
- STUDENCKI PRODUKT ROKU 2006 dla SUPERKONTA STUDENT w konkursie organizowanym przez Platformę Mediową Point Group, wydawcę magazynu „Dlaczego” i portalu Korba.pl (czerwiec 2006),
- I miejsce dla PKO Banku Polskiego w rankingu „50 największych banków w Polsce” organizowanym przez miesięcznik finansowy „Bank” (czerwiec 2006),
- Złoty Medal w kategorii „Bank - Partner Przedsiębiorców” przyznany podczas Olimpiady Usług Finansowych towarzyszącej XII edycji Targów Twoje Pieniądze (październik 2006),
- II miejsce dla SUPERKONTA STUDENT w rankingu najlepszych kont bankowych dla studentów zorganizowanym przez magazyn „Dlaczego” (październik 2006),
- II miejsce w rankingu Rzeczpospolitej „Najwięksi emitenci kart kredytowych” (październik 2006),
- EUROPRODUKT - tytuł przyznany Bankowi w kategorii usługa za: „Szybki Limit Kredytowy dla firm” oraz „Instrument Pieniądza Elektronicznego” (październik 2006),
- PRODUKT ROKU 2006 - certyfikat otrzymany w konkursie organizowanym przez Reader’s Digest w kategorii „Finanse”- kryterium „Lokata Bankowa” (październik 2006),
- V miejsce w rankingu „Najsilniejszych polskich marek” MARQA Rzeczpospolitej i pierwsze miejsce w kategorii marek finansowych tego rankingu (listopad 2006),
- godła promocyjne „Złoty Oddział” dla 13 oddziałów Banku i specjalne wyróżnienia - platynowe statuetki dla 2 oddziałów przyznane w konkursie „Bank Przyjazny dla Przedsiębiorców” organizowanym przez Krajową Izbę Gospodarczą, Polsko-Amerykańską Fundację Doradztwa dla Małych Przedsiębiorstw i Fundację Warszawski Instytut Bankowości (listopad 2006),
- I miejsce w rankingu miesięcznika „Forbes” - „Najbardziej prestiżowe karty kredytowe” za kartę PKO Visa Infinite (listopad 2006).

10. RELACJE INWESTORSKIE

10.1 Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu emitenta

Zgodnie z wiedzą Banku Skarb Państwa jest akcjonariuszem posiadającym bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne, co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Banku.

Zgodnie z wiedzą Banku według stanu na dzień 31 grudnia 2006 roku Skarb Państwa posiadał następującą liczbę akcji PKO BP SA:

Tabela 21. Akcje będące w posiadaniu Skarbu Państwa wg stanu na dzień 31 grudnia 2006 roku

Akcjonariusz	Liczba posiadanych akcji Banku	Procentowy udział w kapitale zakładowym Banku	Liczba głosów na WZA wynikająca z posiadanych akcji	Procentowy udział głosów w ogólnej liczbie głosów na WZA
Skarb Państwa	514 959 296	51,50%	514 959 296	51,50%

10.2 Zmiany w Statucie Banku

W minionym roku Statut Banku został zmieniony w dniu 18 kwietnia 2006 roku uchwałą nr 29/2006 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia PKO BP SA w sprawie zmiany Statutu PKO BP SA – poprzez przyjęcie tekstu jednolitego.

Zmiana Statutu nastąpiła w związku z wejściem w życie:

- ustawy z dnia 1 kwietnia 2004 roku o zmianie ustawy Prawo bankowe oraz o zmianie innych ustaw (Dz.U. Nr 91, poz. 870), dotyczącej wymogów jakie powinien spełniać statut banku. Zgodnie z art. 16 ustawy banki w okresie 2 lat od dnia wejścia jej w życie zobowiązane zostały do dostosowania postanowień statutów do wymogów określonych w art. 31 ust. 3 ustawy Prawo bankowe w terminie do dnia 1 maja 2006 roku,
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538 z późn. zm.), która zmieniła używane w dotychczasowym statucie nazewnictwo.

Zmiany w statucie dotyczyły w szczególności:

- wskazania członków zarządu Banku, których powołanie wymaga zgody Komisji Nadzoru Bankowego,
- określenia zasad składania oświadczeń woli w imieniu Banku,
- określenia zasad podejmowania decyzji w Banku,
- określenia wymaganej przez Prawo bankowe podstawowej struktury organizacyjnej Banku a także dostosowania postanowień Statutu do dokonanych w Banku zmian organizacyjnych,
- określenia zasad funkcjonowania kontroli wewnętrznej poprzez wskazanie podmiotu i celu systemu kontroli wewnętrznej,
- dostosowanie brzmienia Statutu do przepisów Prawa bankowego określających czynności bankowe oraz inne, poza bankowymi, czynności, które może wykonywać Bank,
- implementacji zasady 14 Dobrych praktyk w spółkach publicznych 2005, która ma na celu zagwarantowanie akcjonariuszom, którzy wnosili o umieszczenie sprawy w porządku obrad danego walnego zgromadzenia, uczestnictwo w decydowaniu o zdjęciu sprawy z porządku obrad lub zaniechaniu jej rozpatrywania,
- dookreślenia kręgu podmiotów podlegających regulaminowi udzielania kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych lub poręczeń,
- wyłączenie ustalania zasad podpisywania dokumentów Banku z kompetencji prezesa zarządu Banku.

Tekst jednolity Statutu Banku jest zamieszczony na stronie internetowej PKO BP SA.

10.3 Emisje papierów wartościowych

W terminie objętym raportem Bank nie wyemitował papierów wartościowych.

10.4 Nabycie akcji własnych

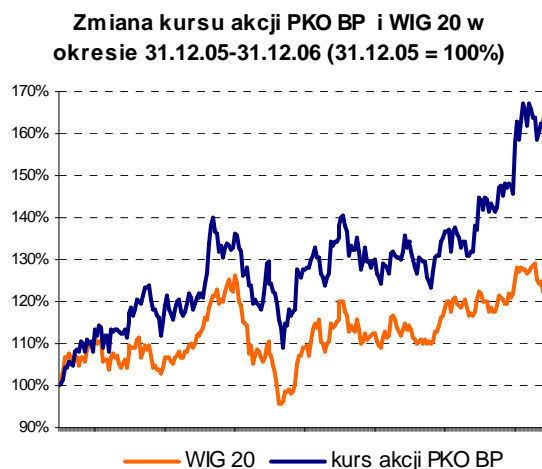
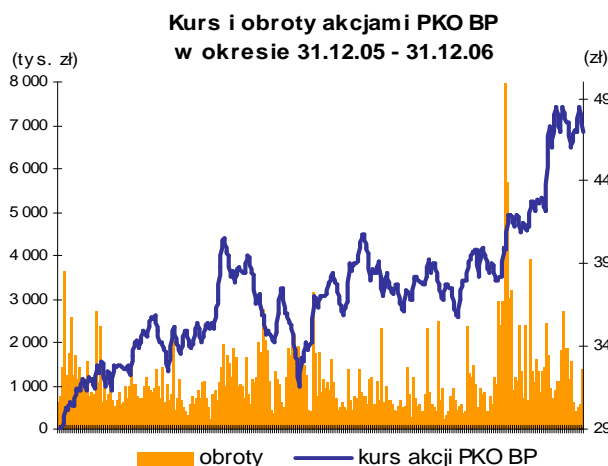
W terminie objętym raportem Bank nie nabywał akcji własnych na własny rachunek.

10.5 Giełdowa cena akcji Banku

W trakcie 2006 roku kurs akcji PKO BP SA charakteryzował się stałą tendencją wzrostową i najwyższy jego poziom (48,50 zł) osiągnął w dniach 13 i 27 grudnia 2006 roku. Wpływ na kształtowanie się cen akcji Banku miały: tendencje koniunktury na GPW i wyniki finansowe Banku.

Średnie dzienne obroty akcjami Banku w 2006 roku wyniosły 1.150 tys. sztuk, przy czym najwyższy ich poziom (7.953 tys. szt.) zanotowano w dniu 6 listopada 2006 roku, tj. dniu dopuszczenia akcji pracowniczych do obrotu giełdowego (patrz pkt 10.7).

	2005	2006
Kurs akcji PKO BP na początek roku (zł)	27,80	29,00
Kurs akcji PKO BP na koniec roku (zł)	29,00	47,00
Dywidenda przypadająca na 1 akcję (zł)	1,00	0,80
Zwrot dla akcjonariusza	7,9%	64,8%

10.6 Przestrzeganie zasad ładu korporacyjnego

PKO BP SA przestrzega wszystkie zasady ładu korporacyjnego uchwalonych uchwałą nr 44/1062/2004 Rady Giełdy z dnia 15 grudnia 2004 roku w sprawie przyjęcia zasad ładu korporacyjnego dla spółek akcyjnych będących emitentami akcji, obligacji zamiennych lub obligacji z prawem pierwszeństwa, które są dopuszczone do obrotu giełdowego na rynku urzędowym, za wyjątkiem zasad o numerach: 5 (dotyczącej udokumentowania uczestnictwa przedstawiciela akcjonariusza na WZA), 24 (dotyczącej informacji o osobistych, faktycznych i organizacyjnych powiązaniach członków Rady Nadzorczej z określonym akcjonariuszem), 28 (dotyczącej działania Rady Nadzorczej, w tym powoływania komitetów audytu i wynagrodzeń), 38 (dotyczącej wynagrodzeń członków Zarządu), 43 (dotyczącej wyboru biegłego rewidenta), które Bank przestrzega częściowo oraz zasady nr 20 (dotyczącej niezależnych członków Rady Nadzorczej), której nie przestrzega.

10.7 Akcje pracownicze

Zgodnie z Ustawą z dnia 30 sierpnia 1996 roku o komercjalizacji i prywatyzacji (z późn. zm.), w dniu 4 listopada 2006 roku wygasł dwuletni okres, w którym akcje PKO BP nabyte nieodpłatnie przez uprawnionych pracowników nie mogły być przedmiotem obrotu.

Na wniosek Zarządu PKO BP SA z dniem 6 listopada 2006 dokonano asymilacji 105.000.000 akcji zwykłych na okaziciela spółki serii B zarejestrowanych w KDPW pod kodem PLPKO0000032 (akcje pracownicze) z akcjami zwykłymi na okaziciela zarejestrowanymi pod kodem PLPKO0000016 w liczbie 385.000.000 sztuk.

Jednocześnie z dniem 6 listopada 2006 roku Zarząd Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie wprowadził zasymilowane akcje do obrotu giełdowego na rynku podstawowym.

10.8 Wskazanie posiadaczy wszelkich papierów wartościowych dających specjalne uprawnienia kontrolne w stosunku do emitenta

PKO BP SA nie emituje papierów wartościowych, które dają specjalne uprawnienia kontrolne w stosunku do Banku. Jednakże Skarb Państwa posiada pakiet akcji Banku w liczbie 514.959.296, co daje 51,50% głosów na Walnym Zgromadzeniu.

10.9 Ograniczenia dotyczące przenoszenia prawa własności papierów wartościowych emitenta, wszelkie ograniczenia w zakresie wykonywania prawa głosu

Zgodnie z § 6 ust. 2 Statutu Banku zamiana akcji imiennych serii A o wartości 510.000.000 zł na akcje na okaziciela oraz przeniesienie tych akcji wymaga zgody wyrażonej w uchwale Rady Ministrów. Uzyskanie powyższej zgody powoduje wygaśnięcie wymienionych ograniczeń w zakresie, w jakim zgoda została udzielona.

11. ZNACZĄCE UMOWY ORAZ ISTOTNE UMOWY Z BANKIEM CENTRALNYM LUB ORGANAMI NADZORU

W 2006 roku Bank informował w raportach bieżących o wszystkich umowach zawartych z klientami, w których łączna wartość świadczeń wynikających z umów wieloletnich zawartych z poszczególnym klientem spełniała kryteria, o których mowa w par. 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z 19 października 2005 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz.U. Nr 209, poz. 1744).

Ponadto zawarto następujące umowy dotyczące wierzytelności Banku:

- W dniu 9 czerwca 2006 roku między Stalexport SA (STX) a Bankiem (reprezentowanym przez ING BSK SA na podstawie pełnomocnictwa) zawarta została "Umowa Objęcia Akcji Nowej Emisji". Na jej mocy, część wierzytelności Banku wobec Walcowni Rur "Jedność" Sp. z o.o. (WRJ), będąca przedmiotem poręczenia STX, została zamieniona na akcje STX w podwyższonym kapitale zakładowym tej Spółki. Zamianie podlegała część wierzytelności w wysokości ok. 6.800 tys. zł. Powołana wyżej "Umowa" jest następstwem zawarcia między STX a Bankami uczestniczącymi w konsorcjum finansującym WRJ, prowadzonym przez ING BSK SA, Porozumienia regulującego sprawę związane z poręczeniem STX dotyczącym spłaty kredytów udzielonych WRJ w ramach konsorcjum bankowego.
- W dniu 29 sierpnia 2006 roku Bank podpisał Umowę sprzedaży wierzytelności dotyczącą części portfela wierzytelności przysługujących PKO BP SA wobec podmiotów gospodarczych oraz osób fizycznych z nimi powiązanych. Sprzedaż pakietu wierzytelności nastąpiła na rzecz funduszu sekurytyzacyjnego. Sprzedanych zostało 1.009 sztuk wierzytelności, o łącznej wysokości 754,5 mln zł, w tym: 773 wierzytelności bilansowych na kwotę 490,7 mln zł oraz 236 wierzytelności pozabilansowych na kwotę 263,8 mln zł.
- W dniu 17 października 2006 roku Bank podpisał Umowę sprzedaży części portfela wierzytelności przysługujących PKO BP SA wobec klientów detalicznych. Sprzedaż pakietu wierzytelności nastąpiła na rzecz funduszu sekurytyzacyjnego. Przedmiotem sprzedaży objętych zostało 63.058 szt. wierzytelności o łącznej wysokości ok. 582,0 mln zł, w tym: 50.693 wierzytelności bilansowych na kwotę 489,1 mln zł oraz 12.365 wierzytelności pozabilansowych na kwotę 92,9 mln zł.
- Umowa sprzedaży wierzytelności i udziałów w Spółce Hotel Jan III Sobieski Sp. z o.o.:
W dniu 13 kwietnia 2006 roku zawarta została Umowa Przedwstępna, a w ramach jej wykonania dokonano zamiany długu na kapitał zakładowy Spółki:
  - PKO BP SA objął udziały w podwyższonym kapitale zakładowym Spółki o wartości nominalnej stanowiącej równowartość w złotych zadłużenia Spółki wobec PKO BP SA (ok. 78,5 mln zł) za cenę odpowiadającą wartości nominalnej udziałów,
  - obejmowane udziały zostały opłacone gotówką przekazaną przez PKO BP SA na zablokowany rachunek Spółki - środki z tego rachunku zostały przekazane na spłatę 100% zadłużenia Spółki wobec PKO BP SA.

W dniu 31 października 2006 roku zawarta została Umowa Ostateczna sprzedaży udziałów PKO BP SA w Spółce Hotel Jan III Sobieski Sp. z o.o. za łączną cenę 11.966 tys. EUR (kwota została przekazana na rachunek PKO BP SA). Dodatkowo Umowa sprzedaży przewiduje, iż cena

sprzedaży zostanie skorygowana o kwotę kapitału obrotowego netto („KON”) na dzień zamknięcia transakcji tj. na dzień 31 października 2006 roku. Ustalono, iż KON zostanie skalkulowany przez KPMG w oparciu o zaudytowane przez tą firmę sprawozdania finansowe Spółki, w terminie 90 dni roboczych od dnia zamknięcia transakcji.

W 2006 roku Bank nie zawierał istotnych umów z bankiem centralnym ani organami nadzoru.

Na dzień sporządzenia sprawozdania Bankowi nie są znane umowy, w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy.

12. UDZIELONE ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE I GWARANCYJNE

Tabela 22. Udzielone zobowiązania pozabilansowe (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana o:	
	31.12.2006	31.12.2005	w tys. zł	w %
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
1. Udzielone zobowiązania finansowe	22 583 330	17 545 743	5 037 587	28,7%
w tym: nieodwołalne	10 296 573	8 519 942	1 776 631	20,9%
2. Udzielone zobowiązania gwarancyjne	2 512 634	1 508 044	1 004 590	66,6%
RAZEM	25 095 964	19 053 787	6 042 177	31,7%

Na dzień 31 grudnia 2006 roku 84,6% ogólnej kwoty udzielonych przez Bank zobowiązań pozabilansowych dotyczyło zobowiązań na rzecz podmiotów niefinansowych i w porównaniu do stanu na koniec 2005 roku udział ten zwiększył się o 7,0 pp.

13. ZACIĄGNIĘTE KREDYTY I UMOWY POŻYCZEK, GWARANCJI I PORĘCZEŃ

W 2006 roku Bank nie zaciągnął żadnych kredytów i pożyczek, a także nie otrzymał gwarancji i poręczeń nie dotyczących działalności operacyjnej Banku.

14. UMOWY O SUBEMISJE ORAZ GWARANCJE UDZIELONE PODMIOTOM ZALEŻNYM

W dniu 20 czerwca 2006 roku PKO BP SA podpisał ze spółką zależną Bankowy Fundusz Leasingowy SA Umowę Organizacji, Prowadzenia i Obsługi Emisji Obligacji na kwotę 100 mln zł.

W dniu 14 grudnia 2006 roku PKO BP SA podpisał ze spółką zależną Bankowy Fundusz Leasingowy SA Umowę Organizacji, Prowadzenia i Obsługi Programu Emisji Obligacji na kwotę do 500 mln zł, przy czym do 30 czerwca 2007 roku Spółka ma prawo do emitowania obligacji tylko do wartości 350 mln zł. W dniu podpisania ww. umowy została wypowiedziana przez BFL SA wcześniejsza umowa z 20 czerwca 2006 roku.

Według stanu na 31 grudnia 2006 roku:

- Bankowy Fundusz Leasingowy SA wyemitował obligacje na łączną kwotę 175 mln zł, z tego obligacje na kwotę 20 mln zł z tytułu umowy z 20 czerwca 2006 roku oraz obligacje na kwotę 155 mln zł z tyt. umowy z 14 grudnia 2006 roku,
- łączne zobowiązanie PKO BP SA do objęcia obligacji w ramach gwarancji uplasowania (zamknięcia emisji obligacji) wynosiło 175 mln zł.

W sierpniu 2006 roku PKO BP SA przedłużył spółce zależnej PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA gwarancję udzieloną do wysokości 67 tys. USD, dotyczącą zabezpieczenia terminowego wykonywania zobowiązań z tyt. umowy najmu lokalu podpisanej z Centrum Finansowym Puławska Sp. z o.o.

W listopadzie 2006 roku PKO BP SA udzielił spółce zależnej Bankowy Fundusz Leasingowy SA gwarancji do wysokości 9.724 tys. zł na rzecz ABB Sp. z o.o. Gwarancja wygasła w dniu 14 grudnia 2006 roku w związku ze spłatą zobowiązania przez Spółkę.

15. WYSTAWIONE TYTUŁY EGZEKUCYJNE

W 2006 roku Bank PKO BP SA wystawił 33.909 bankowych tytułów egzekucyjnych na łączną kwotę 423.429,6 tys. zł.

16. ZNACZĄCE ZDARZENIA PO DACIE BILANSU

- Z dniem 10 stycznia 2007 roku Pan Sławomir Skrzypek złożył rezygnację z pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu PKO BP SA w związku z powołaniem na Prezesa Narodowego Banku Polskiego.
  - Rada Nadzorcza PKO BP SA na posiedzeniu w dniu 10 stycznia 2007 roku delegowała Pana dr Marka Głuchowskiego, Przewodniczącego Rady Nadzorczej PKO BP SA, do czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu PKO BP SA na okres do 23 stycznia 2007 roku. Ponadto, w przypadku niepowołania przez Radę Nadzorczą w okresie od 24 stycznia 2007 roku do 26 stycznia 2007 roku w skład Zarządu Banku kandydata do pełnienia obowiązków Prezesa Zarządu Banku, Pana dr Marka Głuchowskiego delegowano do czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu PKO BP SA od dnia 27 stycznia 2007 roku, nie dłużej niż do 10 kwietnia 2007 roku.
  - W dniu 30 stycznia 2007 roku PKO BP SA podpisał z KREDOBANK SA umowę, na mocy której udzielił Spółce pożyczki podporządkowanej w wysokości 7,5 mln USD.
  - W dniu 31 stycznia 2007 roku Rada Nadzorcza PKO BP SA zawiesiła postępowanie kwalifikacyjne na stanowisko prezesa Zarządu PKO BP SA oraz dwóch wiceprezesów w związku z rezygnacją prof. Jerzego Osiatyńskiego z funkcji członka Rady.
  - Z dniem 31 stycznia 2007 roku Pan Jacek Obłękowski złożył rezygnację z pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu PKO BP SA.
  - W dniu 1 lutego 2007 roku Zarząd PKO BP SA zwołał Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie na dzień 6 marca 2007 roku, a porządek obrad przewidywał podjęcie uchwał w sprawie zmian w składzie Rady Nadzorczej.
  - W dniu 22 lutego 2007 roku Rada Nadzorcza PKO BP SA podjęła uchwały powołujące:
    - Pana Roberta Działaka do pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu Banku z dniem 23 lutego 2007 roku,
    - Pana Stefana Świątkowskiego do pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu Banku z dniem 1 maja 2007 roku.
- Zgodnie z podjętymi uchwałami Pan Działak i Pan Świątkowski zostali powołani do pełnienia wskazanych funkcji w PKO BP SA na wspólną kadencję Zarządu, rozpoczętą z dniem 19 maja 2005 roku.
- W dniu 24 lutego 2007 roku agencja *ratingowa* Moody's Investors Service przyznała Bankowi dwie nowe oceny *ratingowe*: Aaa – Długookresowa ocena depozytów w walucie krajowej z perspektywą stabilną oraz P-1 – Krótkookresowa ocena depozytów w walucie krajowej z perspektywą stabilną. Nowe oceny zostały przyznane w związku z wdrożeniem nowej metodologii JDA (pozyskanie wsparcia zewnętrznego) oraz aktualizacją metodologii BFSR (wewnętrzna siła finansowa banku).
  - W dniu 8 marca 2007 roku został przesłany do Banku raport agencji *ratingowej* Capital Intelligence informujący o podwyższeniu oceny siły finansowej PKO BP SA z BBB- do BBB z perspektywą stabilną. Raport został datowany na luty 2007 roku. Zmianę oceny agencja uzasadniła systematycznym wzrostem zyskowności. Dodatkowo podkreślono poprawiającą się jakość portfela kredytowego oraz przejrzystość sprawozdawczą.
  - Z dniem 13 marca 2007 roku Pan Zdzisław Sokal złożył rezygnację z pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu PKO BP SA.
  - Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy PKO BP SA zwołane pierwotnie na dzień 6 marca 2007 roku, a kontynuujące obrady w dniu 19 marca 2007 roku, powołało z dniem 19 marca 2007 roku Pana Macieja Czapiewskiego w skład Rady Nadzorczej PKO BP SA.
  - W dniu 19 marca 2006 roku Zarząd Banku poinformował raportem bieżącym o podjęciu uchwały i postanowieniu przedłożenia Walnemu Zgromadzeniu rekomendacji wypłaty dywidendy za 2006 rok w wysokości 980 mln zł, czyli 0,98 zł na jedną akcję.

17. INFORMACJE DOTYCZĄCE UMOWY Z PODMIOTEM UPRAWNIONYM DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

W dniu 8 sierpnia 2005 roku pomiędzy Bankiem i podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych firmą Ernst & Young Audit Sp. z o.o. została zawarta umowa na przeprowadzenie badania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych za lata kończące się odpowiednio 31 grudnia 2005, 2006 i 2007 roku oraz przeglądów sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych za okresy sześciu miesięcy kończące się odpowiednio: 30 czerwca 2005, 2006 i 2007 roku.

Łączna wysokość wynagrodzenia Ernst & Young Audit Sp. z o.o. wynikająca z umów o przeprowadzenie badania oraz przeglądu jednostkowych oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych wyniosła 855,0 tys. zł netto za rok obrotowy 2006 oraz 1.216,3 tys. zł netto za rok obrotowy 2005.

Pozostała łączna wysokość wynagrodzenia wynikająca z umów zawartych ze spółką Ernst & Young Audit Sp. z o.o. z innych tytułów niż badanie oraz przegląd sprawozdań finansowych wyniosła: 3.398,9 tys. zł netto za 2006 rok oraz 2.319,4 tys. zł netto za 2005 rok.

Główna część wynagrodzeń wynikających z umów zawartych między Bankiem a spółką Ernst & Young Audit Sp. z o.o. z tytułów innych niż badanie sprawozdań finansowych była związana z projektami w zakresie inwestycji kapitałowych Banku, usługami konsultacyjno - doradczymi oraz tłumaczeniem raportów okresowych.

18. OŚWIADCZENIA ZARZĄDU

Zarząd PKO BP SA oświadcza, że według jego najlepszej wiedzy:

- roczne sprawozdanie finansowe i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Banku oraz jego wynik finansowy,
- roczne sprawozdanie Zarządu z działalności Banku zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Banku, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

Zarząd PKO BP SA oświadcza, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania rocznego sprawozdania finansowego PKO BP SA, został wybrany zgodnie z przepisami prawa, oraz że podmiot ten oraz biegli rewidenci dokonujący tego badania, spełniali warunki do wydania bezstronnej i niezależnej opinii o badaniu, zgodnie z właściwymi przepisami prawa krajowego.

Niniejsze *Sprawozdanie Zarządu Banku z działalności Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej za 2006 rok* liczy 42 kolejno ponumerowane strony.

-----
p.o. Prezesa Zarządu Banku
Marek Głuchowski

Wiceprezes Zarządu Banku
Robert Działak

Wiceprezes Zarządu Banku
Rafał Juszcak

Wiceprezes Zarządu Banku
Wojciech Kwiatkowski